

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska letala celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujege izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

SCOVENECE

Izšla vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

Vojno poročilo št. 880

Nova letalska zmaga v Egiptu

Oсна letala so včeraj zopet sestrelila 20 angleških letal — Malta pod neprestanim letalskim ognjem

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Včeraj se je obojestransko letalstvo zopet trdo borilo na egiptovskem nebu in osni lovcu so dosegli nove uspehe: sestreljenih je bilo 20 angleških letal in sicer so jih sestrelili 5 italijanski lovci, 10 nemški lovci, 5 pa protiletalsko topništvo.

Vsa naša letala so se vrnila na oporišča. Na kopenskem bojišču je bilo posebno ogledniško delovanje na severnem odseku.

Naši bombniki strmoglavci so nadaljevali z napadi na letališča na Malti.

Preteklo noč je sovražnik napadel mesti Torino in Genova. V Torinu so bili takoj pogaseni majhni požari; na Genovu je sovražnik izvedel napade v več valovih ter je spuščajoč razdiralne in zažigalne bombe v znatnem obsegu povzročil pomembno škodo na civilnih zgradbah. Ugotavlja se številni žrtvi. Zadržanje prebivalstva je bilo vzorno. Protiletalska obramba je setrelila dve sovražni letali.

Osrednje sredozemsko bojišče, 23. okt. AK. Posebni dopisnik agencije Stefani javlja: Naši strmoglavski bombniki so včeraj zaporedoma napadli letališča Ta Venezia in Mikabba na Malti in so dosegli zelo sijajne uspehe. Naši spremljevalni lovci so se spustili v boj s sovražnimi lovci, ki so se trudili s preprečevanjem bombnih napadov. Številna sovražna letala so bila obstreljevana ter so morala opustiti bitko. Vsa naša letala so se vrnila, čeprav so nekatera imela znake boja. Bombniki so poškodovali sovražne stroje, nahajajoče se na sovražnih letališčih.

Kako je napadla podmornica »Barbarigo«

Tanger, 23. oktobra AS: Mornarji, ki so prišli iz Gvinejskega zaliva v Gibraltar, so povedali nekaj zanimivih potankosti, kako je italijanska podmornica »Barbarigo« potopila ameriško bojno ladjo. Povedali so, da je bil novi mojski udarec italijanske podmornice kakor strela z jasne neba za severnoameriško mornarico, ki se ji še sanjalo ni, da bi mogla priti v podmorniško zasedo tako blizu obale, ki so jo zlasti tiste dni stalno nadzirale angleške letalske in pomorske sile. To je bilo zanje nekaj nerazumljivega, kakor jim je bilo nerazumljivo tudi dejstvo, da se je italijanski podmornici po-

Rim, 23. okt. AS. Novice iz španskega vira poročajo o velikih škodi na gibraltarskih vojaških napravah pri zadnjem italijanskem napadu na trdnjavo.

Tanger, 23. okt. AS. Zvedele so se naslednje podrobnosti o napadu italijanskih bombnikov na Gibraltar. Proti deveti uri zvečer dne 21. oktobra je prebivalstvo na nasprotni obali zaradi mirne in svetle noči lahko od začetka do konca opazovalo bombardiranje angleške trdnjave. Silovitost eksplozij je bila tolikšna, da so v sosednji španski utrdbi Ceuti mnoge šipe popokale. Iz tega sklepa pristojni strokovnjaki, da so napadali morali uporabljati mnogo večje bombe kakor prej in da je bil zadnji napad brez dvoma hujši kakor vsi dosedanj. Po prvih poročilih, ki so jih dobili v Ceuto, je škoda znatna na vojaških in pristaniških napravah, predvsem pa tudi na letališču. Ta poročila potrjuje tudi dejstvo, da je bil tako iz zraka kakor z morja odpor proti napadajočim letalom znatno manjši kakor navadno.

Madrid 23. oktobra AS: Tukajšnji krogi smatrajo letalsko bitko v Egiptu za dosedanje največjo bitko tako po udeležbi letal kakor po velikosti italijanski zmagi, katere je predmet obdobjanja. Pripominja se zlasti, da je zmago pripisati edino izkušnosti in junaštvu posadke, ker je bilo na obeh straneh enako število letal. Listi z velikanskimi naslovi oznanjajo angleške izgube v primeri z majhnimi italijanskimi in nemškimi izgubami. Omenjajo tudi bombni napad na Gibraltar, ki je znak, da so italijanska krila navzoča in zmagovita povsod na veliki bojni šahovnici.

srečilo vtihotapiti se skozi rušilce, ki so ščitili bojno ladjo in so bili le kako miljo oddaljeni od nje. Torpeda so prišla iz nekaj manj kakor 1000 metrov in vsa so zadela ladjo v krn. Pripovedovali so tudi, da je neki hitri čoln videl nekaj sekund pred eksplozijo periskop podmornice »Barbarigo« in je takoj dal alarm, toda ni bilo več pomoči, ker se je ladja kmalu nagnila. Telegrafisti niso mogli niti končati oddaje za pomoč. Le malo brodolomcev so rešile manjše ladje, ki se tudi niso upale podati na lov za podmornico.

tiku, se ofenzivna vojna proti anglosaškim silam lahko nadaljuje do dne, ko bo sovražnik prepričan, da je evropska trdnjava neosvojljiva. Obrambni zid, o katerem govori vlek renski list »Westfälische Landeszeitung« se razširja od Finskega zaliva do Stalingrada. Del tega zidu piše »Deutsche Allgemeine Zeitung« že stoji tudi severno od sovjetske trdnjave ob Volgi in v tem trenutku že izpolnjuje namenjeno mu važno nalogo, to je brani nemške sile, ki drobijo zadnje utrdbi v Stalingradu. Gotovo nemško vojno poročilo misli na to črto, kadar govori, da jo boljšeški besno napadajo v upanju, da bi prisilili nemške vojake, naj ne napadajo več Stalingrada. Obrambna črta ne bo manjšega pomena, ko bo mesto v celoti zavzeto. Branila bo rdečim, da ne bodo mogli izrabiti zime, ki bi lahko ogrožala naše sile na stepi med Donom in Volgo.

otokih. Od 1. oktobra naprej so se razvijali srditi pomorski in letalski spopadi okrog teh otokov. Po poročilih, ki so do sedaj prispela, je imela ameriška mornarica hude izgube, med drugim je izgubila težko križarko, lahko križarko ter dva rušilca, ki sta stopila v službo šele pred dvema letoma. Letalski nastopi se nadaljujejo.

Moresby bombardiran
Saigon, 23. okt. AS: Angleško-ameriški glavni stan za jugozahodni Pacifik poroča, da so japonska letala bombardirala pristanišče Moresby v Avstraliji.

Alarm v Ženevi
Bern, 23. okt. AS. Uradno poročajo: V četrtek zvečer je imela Ženeva dva znaka za letalsko nevarnost. Prvi je trajal 96 minut, drugi pa 85 minut.

Madžarska zunanja in notranja politika

Napoved novih strogih protijudovskih ukrepov

Budimpešta, 23. okt. AS. Sinoči je govoril na zborovanju vladne stranke, ki so se ga udeležili vsi člani vlade, poslanci in senatorji ter pokrajinski delegati, predsednik vlade Kallay. Podal je pregled vladne notranje in zunanje politike, ki se ni spremenila. V zunanji politiki je Kallay med višarnim odobravanjem zborovalcev potrdil temeljno načelo popolne in nezlomljive zvestobe osim silam. V notranji politiki Madžarska zasleduje načela krščanstva in resnice. Madžarska bo ostala zvesta zaveznikom in bo v celoti izpolnila prevzete obveznosti, četudi bo to zahtevalo žrtve. V ostalem pa je cilj madžarske zunanje politike živeti v sporazumu s sosednimi državami. Predsednik vlade je nato govoril o trdnosti notranje fronte, poudarjajoč, da je cilj vlade zagotoviti prekrbo in izvajati socialno pravičnost. Pri tem je

Trdi boji v Kavkazu

Slabo vreme ne more zavreti delovanja nemškega letalstva — Vsi ruski protinapadi odbiti

Hitlerjev glavni stan, 23. oktobra. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na področju severozapadno od Tuapseja so vrgele gorske in lovskie divizije sovražnika iz odpornih gnezd, ki so bila razvrščena v globokih vrstah. Pri tem so bili ti oddelki kljub neugodnemu vremenskem položaju trajno podpirani od letalskega orožja. Ob kavkaški obali je bila neka sovjetska trgovska ladja težko zadeta z bombo in jo je posadka zavlekla na plitvino.

V Stalingradu je bil zavrnjen protinapad sovražnika. Med Volgo in Donom so Sovjeti izvedli brezupne razbremenilne napade, ki so bili s krvavimi izgubami odbiti.

Na donskem bojišču so naše čete pri lastnih krajevnih akcijah uničile skupino sovražnikovih sil.

V srednjem in severnem odseku vzhodnega bojišča obojestransko delovanje napadalnih oddelkov. Letalske sile so dalje bombardirale sovražni železniški promet.

Na egiptovskem bojišču so lahka nemška bojna letala obmetavala angleške postojanke ter zbirališča oklopnih in motornih vozil z bombami težkega kalibra. Nemški lovci so v hudih letalskih bojih sestrelili 10 sovražnih letal pri 3 lastnih izgubah. Tri nadaljna sovražna letala so bila sestreljena pri napadih na lastna letališča po protiletalskem topništvu.

V Rdečem morju so nemška bojna letala v noči na 22. oktobra potopila 5000 tonsko trgovsko ladjo.

Letališča in pristaniške naprave na Malti so bila ponovno bombardirane.

Severozapadno Nemčijo so popolne 22. oktobra v varstvu nizkih oblakov preletela nekatera sovražna letala. Posamezne bombe so povzročile neznatno škodo na poslopih in na polju. Civilno prebivalstvo je imelo majhne izgube.

Lahka nemška bojna letala so obmetavala po dnevi samo cilje na jugovzhodni in jugozapadni angleški obali.

Rim, 23. okt. AS. Poročilo, da so bile v severnem Kavkazu predrti sovražne postojanke in da je bilo prijetih nad 1200 ujetnikov, sledi nadaljnje poročilo, da je bilo severno od Tereka več sovjetskih topniških in konjeničnih divizij, ki so skušale obkrožiti Nemce, pobitih in zapadenih v beg.

Berlin, 23. okt. AS. Iz vojaškega vira se je zvedelo, da so nemški motorni torpedni čolni od

začetka vojne pa do zdaj potopili skupno 30 vojnih ladij in sicer 15 rušilcev, dve torpedovki, eno pomožno križarko, tri podmornice ter 134 trgovskih ladij (med katerimi je bilo 12 petrolejskih ladij) s skupno 571.650 tonami. Nemški torpedni čolni so poleg tega poškodovali dve križarki, mnogo motornih torpednih čolnov in 10 trgovskih ladij.

Berlin, 23. okt. AS. Severno od Stalingrada so nemške sile odbile močne sovjetske napade, ki so bili podprti s tanki ter pripravljeni s topniškim ognjem. Krdele nemških in romunskih letal so napadale glavno sovjetskih sil. Sovražnim vojakom pa se je posrečilo s pomočjo novih okrepitve vdreti v nemške postojanke, iz katerih so bili takoj vrženi nazaj. Vsi naslednji boljšeški napadi so se popolnoma razbili ob ognju nemškega topništva in nemškega avtomatskega orožja. V mestu Stalingradu, oziroma še točneje, v severnem delu mesta, se uspešno nadaljuje čiščenje. Nemško letalstvo je nadaljevalo z napadi na tovarne ter preprečevalo rdečim popravilni odprava gnezd v podrinah in kletih. Nemški lovci so sestrelili 12 sovjetskih letal, protiletalsko topništvo pa dve. Zadnja poročila, ki so prispela nočjo z vzhoda, pravijo, da so Nemci obkrožili sovražno skupino južno od mesta Saumian v Kavkazu. En sovjetski polk je bil popolnoma uničen. Sovražnik je imel 1200 ujetnikov, še več pa mrtvih. Plen vsebuje 7 topov, 127 strojnice, 87 avtomobilov, izmed katerih jih je 14 prirejenih za poljske kuhinje.

Rim, 23. okt. AS. 21. oktobra so nemška bojna letala zapazila v Finskem zalivu ruski torpedni čoln. Letala so ga takoj napadla in ga zžgala. Nekoliko pozneje se je slišala eksplozija in ladja se je potopila.

Rim, 23. okt. AS. »Times« piše, da je nova nemška ofenziva na Stalingrad značilna po premoči nemškega letalstva, s katerim se Sovjeti številno ne morejo meriti. Padec Stalingrada bo imel velike posledice na rusko moralo ter bo olajšal nemške načrte za gospodarsko nadzorstvo nad Volgo.

Berlin, 23. oktobra. AS. Poročajo, da se z nekega poleta nad sovražnikovo ozemlje ni več vrnil domov poveljnik rola bojnih letal major Gerhard Kollwe, ki je bil odlikovan s hrastovim listom k železnemu križcu. Major se je bil izkazal že v legiji Condor v španski državljanski vojni, v sedanjih vojni na je bil najprej poveljnik oddelka, od spomladi 1940 pa skupine bojnih letal. Svojo hrabrost je pokazal v mnogih letalskih spopadih, ki jih je imel posebno veliko nad Sredozemskim morjem.

Potek zadnjih bojov na vzhodu

Berlin, 23. okt. AS. Mednarodna poročevalska agencija je dala nekaj novih podatkov o stalingrajskem bojišču. Boljševiki so tudi v četrtek poskušali napasti križne razpostavne severno od mesta. Povsod so bili trdo tepeni od nemških in romunskih čet ter so zlasti na romunskem odseku zgubili znatno količino novjših tankov, med katerimi je bilo tudi nekaj ameriških. Nemško-romunske letalske sile so imele premoč v zraku, tako da so strmoglavci lahko brez zaprek bombardirali kopenske cilje. Topniško delovanje je značilno za boje v industrijskem delu Stalingrada, dočim so nemški bombniki spuščali razdiralne bombe na tovarno »Rdeči oktobere. Cel dan je bil bombardiran tudi promet in plova po Volgi je bila prekinjena. Pri Tuapseju so Nemci v sredo zavzeli novo ozemlje v smeri proti severovzhodu in jugu. Borba je bila izredno težka, ker ni cest in topništvo je komaj podpiralo boje v gozdovih. Civilno prebivalstvo iz kraja Sikinič je bilo v celoti izseljeno. Boljševiki bi si radi tam pripravili zimska bivališča.

Priprave za spopad v Pacifiku

Sanghaj, 23. oktobra. AS. Po mnenju japonskih vojaških krogov na Kitajskem pripisujejo Združene države zaradi nesposobnosti, da bi odprle drugo bojišče, po drugi strani pa zaradi vedno večjega nezadovoljstva v Ameriki, vedno večji pomen vojnim nastopom proti Japonski. Dejstvo, da so se Združene države mrzlično vrgle na izdelovanje letalonosilk, razlagajo v japonskih vojaških krogih kot znamenje, da mislijo Amerikanci na neposredno napasti Japonsko, ne pa seči po izgubljenih ozemljih. V teh krogih so mnenja, da Japonška ravno tako kakor Združene države lahko ojačuje svojo mornarico in lahko ohrani svojo prednost, pridobljeno s svojimi velikimi pomorskimi letalskimi zmaganimi, vrh tega pa so Združene države daleč za Japonsko, kar se tiče potrebne števila osebja, ki bi bilo izurjeno, na tudi duhovno pripravljenost na to veliko bitko na morju.

Madžarski proračun za l. 1943

Budimpešta, 23. oktobra AS: Finančni minister je včeraj predložil madžarski zbornici proračun za leto 1943. Izdatki znašajo 4 milijarde 274 milijonov pengov, dohodki pa 4 milijarde

47 milijonov. Primanjkljaj znaša torej 200 milijonov. V primeri s proračunom iz leta 1942 so se izdatki povečali za 782 milijonov pengov, dohodki pa za 755 milijonov pengov. Izdatki za narodno obrambo so se povečali na 263 milijonov in znašajo skupno 845 milijonov.

Mobilizacija osemnajstletnikov v Angliji

Stockholm, 23. okt. AS: Londonski dopisnik »Svenska Dagbladet« prinaša izjavo delovnega ministra Devina, da bodo na Angleškem še pred božičem poklicani pod orožje 18letni mladeniči. Računa se, da se bo tako vojska pomnožila za 123.000 ljudi, od katerih jih bo 70.000 sposobnih za vojskovanje. Novica je imela silen — in vse kaj drugega kot ugoden odmev v angleški javnosti. Zgornja meja za vojaško službo, ki je bila do zdaj 42 let, se je povišala na 45 let. V Angliji tudi narašča potreba po industrijskih delavcih. Zdj se govori, da bodo v ta namen poslegli po »racionaliranju« služiteljeve z ozirom na velikost hiš, v katerih so zaposleni.

Perzijski šah na otoku Sv. Helene

Tokio, 23. oktobra AS: Iz dobro poučenih krogov v Bangkoku je zvedel list »Hohi Sindum«, da se nahaja perzijski (iranski) šah, ki se je na angleško zahtevo moral odpovedati, v izgnanstvu na otoku Svete Helene. Doslej se ni vedelo, kje je. List je podrobno zvedel, da so ga najprej z nekim letalom prepeljali na otok Sv. Mavricija v Indijskem oceanu, ki leži vzhodno od Madagaskarja. Ker pa so tam postali nevarni Japonci, so ga prepeljali na otok Sv. Helene, kjer je močno zastražen.

Anglenzi snubijo zamorce

Lorenzo Marquis, 23. okt. AS: Iz Pretorije se je izvedelo, da so angleške oblasti, hoteč dati videz propagandi, ki povzdiguje vseafriško unijo, imenovali štiri zamorce v »Domačo« predstavniško zbornico v Pretoriji, ustanovljeno za socialni in gmojni razvoj zamorcev. En zamorec je takoj te zbornice. Z imenovanjem bi radi podžgali zamorce za edelovanje v vojni, želeč, da bi čim več zamorcev stopilo v južnoafriško armado.

Bombe na Čungking

Sanghaj, 23. oktobra. AS. Iz Čungkinga javljajo, da so japonska letala napadla Čungkajsko prestolnico Čungking.

Nemci ob 20letnici Pohoda na Rim

Berlin, 23. okt. AS: Pod naslovom »Dvajset let fašizma« je začel danes »Völkischer Beobachter« objavljati vrsto člankov svojega rimskega dopisnika, v katerih osvetljuje potek zmagoslavne razvoja fašistovskega gibanja ter dogodkov, ki so dovedli fašizem do tolikšne moči. List pripominja, da bodo v teh člankih opisani najvažnejši dogodki pred Pohodom na Rim in se bodo bavili tudi z delom najvažnejših Ducejevih sodelavcev, zlasti pravosodnega ministra Dina Grandija in zunanjega ministra grofa Galezza Ciana.

Nov španski poslanik v Berlinu

Madrid, 23. oktobra. AS. Uradni list španske vlade prinaša odlok zunanjega ministra, s katerim je za novega španskega poslanika v Berlinu postavljen Gines Vidalv Saura. Hkratu je objavljen odlok, s katerim je dosedanj berlinski poslanik José Finat v Escervade Romani razrešen poslov in se mu izreka priznanje za dosedanje delo.

Obsedno stanje na Sred. vzhodu

Rim, 23. okt. AS: Agencija »Le Colonie« je zvedela iz Ankare, da so angleške oblasti v svrhu preprečitve naraščajočih nemirov in protiangliških ter protifašističnih manifestacij proglasili obsedno stanje v Siriji, Libanonu in Palestini.

Ameriška letala nad Pekingom

Peking, 23. oktobra. AS. Tri ameriška letala vrste Consolidated B 24 so zmetala le nekaj bomb na nek kraj, ki leži 15 km od Pekinga, in so povzročila le malenkostno škodo.

Boji na Salomonskih otokih

Tokio, 23. oktobra. AS. Iz vojaškega vira se je izvedelo, da je spodletel tudi tretji poskus Amerikancev za zlom fronte na Salomonskih

Visoki komisar med skvadristi bataljona črnih sraje »Nizza«

Predvčeršnjim dopoldne se je podal Visoki komisar na obisk v prostore, kjer je nastanjen bataljon skvadristov »Nizza«, kjer je bil sprejet od poveljnika Primoseniorja Tebaldija z vsemi predpisanimi častmi.

Potem, ko je pregledal oddelke, ki so bili v nastanitvenih prostorih, je Visoki komisar obiskal nekatere pisarne Poveljstva in tudi sejno dvorano. Primosenior Tebaldi je predstavil oficirje bataljona.

Ekscelencija Grazioli jih je pozdravil s prijaznimi besedami tovarišta, povzdigujoč duh Stare straže iz Revolucije, ki je danes bolj kot kdaj prej popolnoma vdana Ducejevemu navodilu. Končno je zapovedal pozdrav Kralju in Cesarju in je vzklil drznemu bataljonu »Nizza«.

Poveljni bataljona se je najpriprošnejše zahvalil za obisk in je Ekscelenci Grazioliju vrnil vdan pozdrav.

Nato se je Eksc. Grazioli zadržal na dvorišču, kjer so bili zbrani bataljonski oddelki,

kateri mu je predstavil Poveljnik. Potem, ko je tudi te oddelke tovariško pozdravil kot Visoki komisar, skvadrist in član Milice od njene ustanovitve naprej, je Eksc. Grazioli omenil bližnjo proslavo dvajsetletnice Pohoda na Rim, spominjal se je trdih časov ob začetku borbe, in podčrtal, da se je v teku let še bolj utrdila zvestoba in vdanost stare Straže do Duceja, ki je dal Italijanom ponos velike Domovine in Imperija.

Potem ko je orisal visoki duh, ki preveča črne srajce, ki jim je dana čast, da se bore pod orožjem, v vrstah s slavo ovenčanih Oboroženih Sil, je Visoki komisar vzklil Kralju in Cesarju in Duceju, v neomajni gotovosti Zmage. Besede Ekscelence Graziolija so bile sprejete z gorečimi vzklilanjmi Duceju. Visoki komisar se je še dolgo časa zadržal med skvadristi, s katerimi je zapel himno revolucije. Nato je še obiskal kuhinjo ter nato zapustil prostore črnih sraje, potem ko je bil pozdravljen s predpisanimi častmi.

Novi letni in polletni tečaji v Zavodu za italijansko kulturo

Pretekli teden so se končali polletni tečaji na Zavodu za italijansko kulturo. Med jezikovnimi tečaji in tečaji za konverzacijo je delovalo tudi šestnajst tečajev na sedežu Zavoda, ki so dosegli večje število vpisanih kakor kdaj prej. Drugi tečaji so bili pod vodstvom Zavoda na sedežu drugih organizacij.

Tečaje je vodilo devet profesorjev, ki so bili skupno zaposleni s tečaji skoraj 50 ur na teden.

Z 22. oktobrom so se začeli vpisi v nove jezikovne tečaje, tečaje za konverzacijo in za kulturo.

Tečaji bodo letni z dvema urama pouka na teden ali polletni s tremi urami na teden.

Urnik letnih tečajev je:

I. Tečaj za začetnike: torek in petek od 15 do 16 (avla A); torek in četrtek od 17—18 (avla B).

II. Nadaljevalni tečaj: ponedeljek in četrtek od 15—16 (avla A); ponedeljek in četrtek od 16—17 (avla A); torek in petek od 18—19 (avla A); torek in četrtek od 18—19 (avla B).

III. Jezikovni tečaj: torek in četrtek od 16—17 (avla B); ponedeljek in četrtek od 17—18 (avla A); torek in petek od 17—18 (avla A).

IV. Izpopolnitveni tečaj: ponedeljek in četrtek od 18—19 (avla A); torek in petek od 16—17 (avla A).

V. Tečaj za italijansko civilizacijo: torek in petek od 17—18.

Polletni tečaji:

I. Začetniški tečaj: ponedeljek, sredo in petek od 17—18 (avla B).

II. Nadaljevalni tečaj: ponedeljek, sredo in petek od 15—16 (avla B); ponedeljek, sredo in petek od 18—19 (avla B).

III. Tečaj: ponedeljek, sredo in petek od 16 do 17 (avla B).

Polletni tečaj samo za konverzacijo: torek in petek od 18—19.

Članarina in vpisnina za celo dobo letnega ali polletnega tečaja znaša 50 lir.

Le za tečaj za italijansko civilizacijo je celotna članarina za cel tečaj 60 lir.

Član Zavoda postane vsak, ki mu predsedstvo Zavoda ugodno reši prošnjo.

Letna članarina za člane Zavoda znaša 30 lir

Razglas

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino in Poveljnik XI. Armadnega Zbora glede na razglas z dne 24. aprila 1942-XX. daje na znanje:

8. t. m. je v Ljubljani neki komunist ubil organa javne varnosti Slovenca Kukičiča Kazimirja. Upošteva razglas z dne 24. aprila je bilo potem, ki je brezuspešno potekel določeni čas, da bi se odkril krivec tega zločina, ustrelenih osem oseb, zanesljivo krivih terorističnega in komunističnega udejstvovanja.

13. t. m. je neki komunist ubil v Ljubljani dr. Marka Natlačenca. Upošteva razglas z dne 24. aprila t. l. je bilo ustrelenih 24 oseb, zanesljivo krivih terorističnega in komunističnega udejstvovanja.

4. t. m. so komunistični elementi ubili v Starem trgu Vauk Lucijo. Upošteva razglas z dne 24. aprila t. l. je bila potem, ko je brezuspešno potekel določeni čas, da bi se odkril krivec tega zločina, ustrelena oseba, zanesljivo kriva terorističnega in komunističnega udejstvovanja. Ustrelitev je bila izvršena 19. t. m.

KULTURNI OBZORNIK

Janez Jalen: »Bobri« I. del: Sam

Prvo knjigo drugega letnika Slovenčeve knjižnice je zopet napisal naš stari znanec pisatelj Janez Jalen, ki je tudi lani začel zbirko v prvem polletju s »Tropom brez zvonca«, drugo polletje pa z »Ovčarjem Markom«. S tema dvema si je pridobil glas najboljšega našega opisovalca planin in gorskega življenja, ustvarjal je z njima najlepši slovenski lovski povesti ter se tako postavil ob Tavčarja (V Zali) in Finžgarja (Nad petelina) ter nad njiju. Prav ti lovski motivi so v obeh povestih najbolj uspeli ter se je prav zaradi njih, pa tudi zaradi sončnega optimizma, ki preveča njegove spise, ustvil med najboljših slovenskih pisateljev. Težko si je bilo misliti o Jalenu, sinu naših vršcev, da je nekoč pisal celo libreto k plezalnemu filmu »V kraljestvu Zlatorog«, da se bo spustil v barsko nižino, v floro in favno močvirja, kakor se je resnično lotil takega okolja v trilogijo »Bobri«, katere prvi del »Sam« je izšel sedaj kot prva knjiga novega letnika »Slovenčeve knjižnice« (26. po vrstnem redu).

Z »Bobri« je segel Jalen v pravadnino Ljubljanskega barja, v čus izpred 3000 let! Jalen pa — zgodovinska povest? Toda spominimo se, da je tudi Ovčar Marko pomaknjen nazaj v zgodovino 150 let, pa tudi »Trop brez zvonca« ter da so najlepše novele v Previsih toliko odmaknjene sedanosti, da je zgodba dobila lahko svojo lopo sočno idilično barvo, vonj po lepih starih časih, ki jih danes ni več. Preprostost in čistost teh ljudi, njih tesna povezanost z naravo in dobroto — vse te čednosti se dosti laže obravnavajo odmaknjeno od sedanjih dni,

in daje pravico uporabljanj knjižnice Zavoda, izposojanje knjig iz knjižnice in prisostvovati vsem prireditvam, ki jih organizira Zavod (predavanja, koncerti in druge prireditve). — Letos bo članarina za tiste, ki so vpisani v tečaje, znižana na polovico, to je na 15 lir. Isto ugodnost imajo tudi akademiki, ki so vpisani na vseučilišče.

V izrednih slučajih bo lahko znižana ali popolnoma odpuščena članarina. Vsi tečaji se bodo začeli v začetku novembra. Polletni tečaji bodo končani koncem marca, letni pa v juniju. Ob koncu letnih tečajev bodo oni, ki želijo, lahko polagali izpite in jim bo izdana diploma.

Za podrobne informacije se interesi lahko obrnejo na sedež Zavoda za italijansko kulturo, Napoleonov trg 6-I. (Uradne ure so od 8—12 in od 15—18).

Tramvajski promet k Sv. Križu

Ako bo v nedeljo dne 25. t. m. popoldne ugodno vreme brez padavin, ne bodo od 12 ure dalje vozili vozovi proge »1« preko Hrvaškega trga do Splošne bolnišnice, temveč preko Hrvaškega trga po Jegličevi in Smartinski cesti k Sv. Križu in po isti poti nazaj v Zg. Šiško. K Sv. Križu bosta torej popoldne usmerjeni dve progi in to »1« in »2«. Proga »1« bo vozila od Sv. Križa preko Hrvaškega trga in Poljan glavne pošte proti Šiški, proga »2« pa bo vozila od Sv. Križa mimo gl. kolodvora in gl. pošte v Moste.

V petek 30. t. m. popoldne bo vozila proga »1« k Sv. Križu na isti način kot v nedeljo dne 25. t. m., vendar ob vsakem vremenu.

V soboto 31. t. m. bo vozila proga »1« ves dan k Sv. Križu na isti način kot v petek 30. t. m., popoldne pa še proga »4« z Viča mimo gl. kolodvora k Sv. Križu in po isti poti nazaj na Vič. V soboto popoldne bodo torej vozile k Sv. Križu proge »1«, »2« in »4«.

V nedeljo 1. novembra t. l. bodo vozile k Sv. Križu ves dan vse proge in to:

Proga »1« iz Zg. Šiške preko Ajdovščine in gl. kolodvora k Sv. Križu in po isti poti nazaj v Šiško.

Proga »2« bo krožila v smeri Sv. Križ, gl. kolodvor, gl. pošta, Poljane, Sv. Križ.

Proga »3« od Rakovnika preko Poljan k Sv. Križu in po isti poti nazaj na Rakovnik.

Proga »4« z Viča preko gl. kolodvora k Sv. Križu in po isti poti nazaj na Vič.

Proga »5« bo krožila v smeri Sv. Križ, Poljane, gl. pošta, gl. kolodvor, Sv. Križ.

Na odseku Hrvaški trg—Moste bo nihalni promet s prestopanjem na Hrvaškem trgu.

V ponedeljek 2. novembra t. l. bo ves dan vozila k Sv. Križu tudi proga »1« enako kot v soboto 31. t. m., t. j. iz Šiške mimo gl. pošte, po Poljanah, preko Hrvaškega trga po Jegličevi in Smartinski cesti k Sv. Križu in po isti poti nazaj proti Šiški.

Potniki se vljudo naprošajo, da vstopajo le pri zadnjih vratih, izstopajo pa le pri sprednjih vratih. Posebno se naprošajo potniki, naj ne stojijo na zadnjem stojšču, dokler je v vozu še kaj prostora. Vožnja na stopnicah je najstrožje zabranjena.

V nedeljo 1. novembra t. l. se vozovi ne bodo ustavljali na sledečih postajališčih: Vilharjeva cesta, Savska cesta, Zale in Linhartova cesta.

Potniki se ponovno naprošajo, da plačajo vozino v drobižu.

ki so naravnost nasprotje optimistični lepoti romantično realističnega pisatelja, kakor je vsekoli Jalen. Sedaj pa je posegel v čas, iz katerega se nam je ohranilo bore malo zgodovinskih podatkov: nekaj preperelih kolov, podpornikov stavbišč, prav takih čolnov, »dreva-kov«, orodja in keramike, kar je zbrano sedaj v Ljubljanskem muzeju. Jalen sam v uvodu pove, kako je rasel v to pokrajino ter kaj vse je zvedel o njeni zgodovini, ki je začela zanimati zgodovinarje šele leta 1875, ko so po najlbah ugotovili, da je bilo na sedanem Barju jezero ter stavbe na kolen že pred tisoči leti! Po teh raziskavanjih domačih arheologov ter ostankov tedanjih živali se je Jalenu spustila fantazija, da si je zamislil starega mostiščarja na Ljubljanskem jezeru in njegovo življenje, ki je bilo gotovo še bolj primitivno in nagonsko ter v zvezi z naravo, kakor pa je življenje sedanjih primitivnih narodov v svetu.

Tako je vsa zgodovina Jalenovih Bobrov v tem, da je vzel primitivna naravnega človeka v boju za obstanek in rod, ga postavil na jezero in v prazgodovno okolico ter ga napravil — lovca, kar je ta človek v prvi vrsti bil. Tako je prišel Jalen zopet do svojih glavnih in najbolj uspešnih motivov: do opisivanja lovov na v starodavnosti ugotovljene zveri, ter je tem svojim prejšnjim povestim samo spremenil okolje. Svojima dvema lovskima povestima je pridružil zdaj tretjo, ki pa je še celo izrazito samo lovsko, pisana skoraj izključno samo zaradi lovov ter tako malo spominja na »Indijance«, pomaknjeno v čas pred — 3000 leti na naših tleh. Zdi se mi Jalen kot slikar Jakac: tehnika in motiv podobam ostane isti, samo pokrajina se spremeni: zdaj je Dolenjska zdaj Amerika pri Jakcu — zdaj Triglav, zdaj Barje pri Jalenu, barva in glavni navdih pa ostane vsekoli ena in ista. Pri Jalenu je zgodovina samo nov čustveni in barvni element, ki povzdi-

Smernice Vis. komisarija za zimsko pomoč

V prisotnosti podprefekta dr. Davida, načelnika kabineta dr. Bisia, svetnika Bulla je Eksc. Visoki komisar sprejel predsednika pokrajinskega podpornega urada in predsednika občinskega podpornega urada za mesto Ljubljana.

Ekscelencija Grazioli je potem, ko je sprejel poročila, podal točna navodila za zimsko pomoč v prihodnji zimi, ki bo zavzela še večji obseg kakor lansko leto v korist vseh potrebnih.

Nagrade društva »Dante Alighieri«

Narodna organizacija »Dante Alighieri« bo razdelila v spomin na 28. oktober 448 nagrad po 100 lir med mladeniče, ki so se izkazali v učenju italijanske v pokrajinah Zra, Spalato, Kotor, Ljubljana, Trieste, Pola, Gorizia, Fiume, kakor tudi v Mentonu in na Egejskem otočju. Razdelitev bodo prevzeli višji šolski nadzorniki vsake pokrajine, izvezemski Ljubljanski pokrajini in Dalmaciji, kjer bosta razdelitev opravila Visoki komisar oziroma generalni guverner.

Društvo »Dante Alighieri« bo potem objavilo imena šolskih funkcionarjev, katere bodo Kr. višji šolski nadzorniki pooblastili za razdelitev nagrad v posameznih krajih. Šolski funkcionarji bodo vse to uredili v sporazumu s političnimi tainiki.

Gospodarstvo

Novi plačilni razredi v pokojninskem zavarovanju na Hrvaškem. Objavljena je naredba, po kateri se število razredov v pokojninskem zavarovanju na Hrvaškem zvišuje od dosedanjih 14 na 17. Štirinajsti razred obsega dohodek od 54.001 do 60.000 kun (zavarovana letna plača 42.000 kun), 15. razred obsega dohodek od 60.001 do 66.000 kun (45.000), 16. razred obsega dohodek od 66.001 do 75.000 (48.000) in 17. razred dohodek nad 75.001 kun (letna zavarovana plača 54.000 kun). Obenem je bila revidirana tudi tabela za denarni ekvivalent v pokojninskem zavarovanju. V največjem razredu je premija 540 kun, ki se razdeli enako na delodajalce in nameščence.

Zvišanje mestnih trošarin v Zagrebu. Zvišana je mestna trošarina na alkoholne pijače.

Hrvaška družba za kompenzacijski promet. V Zagrebu je bila ustanovljena družba Donavska trgovina z glavnico 20 milijonov kun, od česar je bilo vplačanih 5 milijonov kun. Predsednik uprave je inž. Cabas. Pri ustanovitvi je sodelovala država, pa tudi vse hrvaške velebanke. Družba ima namen pospeševati kompenzacijsko trgovino v jugovzhodnem prostoru.

Posredovalni uradi za delo v vzhodnih ozemljih. Nemčija je že lani začela ustanavljati v zasedenih vzhodnih pokrajinah mrežo posredovalnih uradov za delo, in sicer predvsem v Ukrajini. Teh uradov posluje sedaj 238, dočim jih je v začetku leta poslovalo šele 140. 26 jih sedaj dela na področju komisarijata Ostland, od tega 6 na Estonskem, 4 v Litvi, 5 na Letonskem in 11 v Beli Rusiji. V Ukrajinskem komisarijatu jih posluje 37, in sicer v okrajih Brest-Litovsk 11, Žitomir 9, 5 Kijev, 5 Dnjepropetrovsk in 7 v Nikolajevu. V vseh teh uradih je zaposlenih 1700 oseb. Poleg tega obstoja 23 posebnih uradov za kmetijske delavce. Vsi ti uradi sodelujejo ozko tudi z delovno fronto.

Jožef Löbel

Povest o insulinu

Znanja sta imela dovolj, Macleod in Banting. Vedela sta, da je nedavno Steinach na Dunaju, sicer na neki popolnoma drugačni žlezi z dvojno funkcijo, na moški zarodni žlezi, dokazal, da je moči eno funkcijo stopnjavati, če drugo izpodvežeš, v pravem pomenu besede — »izpodvežeš«. In takrat se ima je porodila misel: zakaj ne bi poskusila takisto podvezati trebušno slinavko? Podvezala sta izliv, ki seceja prebavni sok; kar je bilo zdaj zadrženo, je prišlo na nič, ostanek se je pa lahko razšopiril.

Banting je potemtakem operiral psa. Izpodvezal mu je izliv trebušne slinavke, počakal, da se je rana zacelila, in hranil štirinosega pacienta dobro in obilno kakšna dva meseca. Potem mu je izrezal trebušno slinavko, pripravil iz nje ekstrakt in ga vbrizgnil sladkorno bolni živali. Izločanje sladkorja je pri priči prenehalo: žival se je vedla, tudi če si ji dal mesa, kruha in mleka, prav tako bo vsaka zdrava žival njene vrste.

Maja 1921 je Banting z Macleodom in Bestom in s celim štabom torontskega fiziološkega zavoda prišel z delom: že 31. julija so lahko vbrizgnili prvo injekcijo človeku!

Bila je popolnoma uspešna, prav tako ko druga in tretja in četrta — in že prihodnje leto so kanadski raziskovalci prisluškujočemu svetu postregli s temeljnim in dokončnim znanstvenim poročilom!

Kakor da bi to včeraj bilo, se je doktor Weller še prav natanko spominjal, kakšen vtis je napravilo nanj to poročilo. Popoldne je dobil iz Berlina pismo profesorja Zuelzerja z razveseljivo novico, da je njegovo odkritje zdaj vendarle že »skoraj« popolno. In zvečer si je bil doktor Weller vzel najnovejši medicinski časopis v posteljo s seboj, da bi ga pred spanjem še malo prelistal. Pogled mu je najprej obvisel na objavi torontskih raziskovalcev.

Vso noč ni takrat od samega razburjenja zatislil očesa.

Preceja drugo jutro je poslal Berlinčanu kablagram in se je o prvi priliki odpravil k Bantingu.

Čustva, ki jih je gojil zanj, niso bila kdo ve kaj dobrohotna. Kanadčan se mu je zdel nekakšen hudodelec, ropar, ki je obral uboga evropskega učenjaka, čeprav se takšnega dejanja niti v sanjah ni zavedal. Toda ko je kasneje sedel v malem laboratoriju Bantingu nasproti in je mladi mož tako živo in nepriljeno pripovedoval o svojem delu, o svoji ideji, o prvem obisku pri Macleodu, o telečjih zarodkih in o kostnjeh in o operiranem psu — mu hočeš nočeš ni mogel več zameriti: tolikšna razumnost, delavnost in tolikšen uspeh so ga kar opojili.

Se zdaj, ko je dr. Weller sedel v Pullmanovem vozu, ki ga je vse bolj in bolj odmikal Clevelandu in ga približeval Evropi, še zdaj, ko se je spomnil tiste ure in sijočega obraza mladega Bantinga, se mu je milo storilo. Tako razločno, da bi ga lahko prijel, je videl njegov obraz pred seboj in je slišal besede, ki je z njimi simpatični glas končal pripovedovanje:

»Ne morete si misliti, doc, kakšen metež je tedaj nastal,« je bil Banting dejal in oči so se mu iskriale. »Tolikšna množica bolnikov je rinila k nam, ko da bi bili dobili vstopnice za roko-borbo in še zastoj povrh. Nič drugega nam ni ostalo, kakor da jih presejemo: vse, ki so bili prišli, smo preiskali in kdor nam je bil prelahek, smo ga odpravili zgolj z dieto. (Dalje.)

Angleški protitankovski top, ki so ga razbile italijanske čete na egiptovskem bojišču.

guje romantičnost in daje možnost večjemu lovskemu razmahu. Tiste podrobne flaubertovsko zbrane kulturne zgodovinske podlage, kakor bi jo kdo pričakoval pri »zgodovinski povesti« v tem prvem delu ni toliko, kakor bi kdo pričakoval, temveč je ostala pesniška vizija starožitnih lovov na živali, ki so nekaj živele na obrežjih Ljubljanskega jezera ter so sedaj tod že izumrle.

»Bobri«, te živali ki so tod podirali pragozdove in s svojimi zobmi pripravljali hode in kole, na katerih in s katerimi so potem ljudje postavljali svoje domove sredi jezera, so postali simbol za mostiščarje, o katerih govori Jalenova trilogija. Ta prvi del pa ima še svoj naslov »Sam«, ter je v prvi vrsti zgodba Ostro-rogega Jelena, sina Brkatega Sama in brata Sinjoke Kodrolaske ter polbrata Neokretnega Karja, ki si išče svojo nevesto pri sosednih mostiščarjih iz rodu Tršatega Tura v Jezerni Roži, dokler je ne ugrabi ter neha biti sam. Ljubezensko-lovska zgodba ki se je pomnožila še za en važen motiv, ugotovljen zgodovinsko za motiv najstarejšega človeka — namreč kajnovski motiv sovražstva med brati ter borba za prvorojenstvo. Ta borba, ki teče med Ostrorogim Jelenom in Neokretnim Karjem, je pa postavljena zopet v tako svetopisemsko skrajnost, da je prvi nosilec vseh dobrih lastnosti prazgodovinskega človeka, drugi pa slabši in neokretnejši, ki ga podpira samo očetova zaščita kot prvorojenec. Tako gre tekma med Jelenom in Karpom za Jezerno Rožo, dokler jo Jelen s svojimi drznimi lovskimi srečami ter pogumom ne pridobi zase in jo tudi ne ugrabi. Na drugi strani pa je pisatelj po svoji navadi postavil še drugo paralelno ljubezen: borbo za Sinjoko Kodrolasko, ki je obljubljena Urnemu Suleu, pa je ni vreden, ter jo izgubi ob prvem srečanju z Udarnim Jalenom, daljnim sorodnikom iz krajev sedanje-ga blejskega jezera iz rodu Drznih Kozorogov.

Tako je Jalen zvezal barje z gorjanci v zgodbi dvojnih ljubezni, kar je že utrjena Jalenova pripovedna shema, kakor jo je podobno izpeljal že v Tropu. Taka je glavna razvojna nit te barjanske povesti med osebami, ki malo govore — primitivni ljudje! — pa zato veliko delajo, se gibljejo in love hrano ter ei osvajajo nove predele za človeško življenje. Zelo malokdaj Jalen odpre pogled v življenje na mostiščarjih ter v kulturno socialne razmere mostiščarjev, zlasti žena: v tem je ta prvi del precej skop. Zato pa je odprl na stečaj pogled v življenje moških izven doma na lovih. Lovi so postali celo glavna vsebina povesti, kar se vidi takoj spočetka, ko smo v treh poglavjih priče štirim lovom: na jelena, na risa, na soma in bobra. Tem se pridružijo borbe z medvedom, losom in volkovi ter lov na race, labode in druge jezerske in gozdne živali, ki jih ne zmanjka nikdar. Višek povesti je gotovo ob napadu volkov na samotno kolibče po zamrznjenem ledu, ko se rešuje usoda Kodrolaske in aktivno posežejo v spor med mostiščarji sorodniki iz gorskih Kozorogov. K lovom na živali se pridružijo tudi dve ugrabitvi deklet: oče Brkati Sam je ugrabil Skalno Zvezdo, Ostro-rogi Jelen Jezerno Rožo. Udarni Jalen pa je vzel svojo nevesto na skrivaj. Vse to povzroča, da ta zbirka prazgodovinskih lovov, ki se ne razlikujejo skoraj v ničnem od današnjih razen po morilni tehniki ni nikakor dolgočasna, temveč se lahko bere zlasti še, ker Jalen načina lova nikjer ne ponovi, čeprav je večkrat blizu tega.

Jalenova nova povest je zanimiva literarna novost na našem trgu že po svoji vsebinski zanimivosti, saj odkriva pred nami zgodbo z naših tal pred tisoči leti, iz katerega ni mogoče podati drugega, kakor poetično vizijo z gotovostjo ugotovljeneza tesnega sožitja človeka z naravo. Tako smo dobili v slovenščino podobno knjigo, kakor jih poznamo več iz svetovnega slovstva,

Trnje v vencu

Dr. Marku Natlačenju v spomin

Dne 28. januarja 1933 sem prejel v Mostarju brzojavko: »Pridi od dveh na kolodvor! Dr. Natlačen.« Nemalo radoveden sem ob do- ločenem času čakal na mostarski železniški postaji. Kaj je pač privedlo Marka v Mostar? Najverjetneje se mi je zdelo, da so ga poslali po kakih političnih opravkih. Iz vlaka je stopil dr. Natlačen — v turistični obleki! Z njim trije spremljevalci. Prijazno me je nagovoril s tistim svojim značilnim nasmeškom: »Ali veš, kam grem?« »Nimam pojma.« »In exilium.« »In ti gospodje?« »So seveda detektivki.«

Korakali smo proti hotelu Bristolu. Med potjo mi je pripovedoval svojo zgodbo:

»Pred dvema dnevoma sem se bil zvečer s Korošcem vrnil s Sv. Jošta. V Ljubljani so me po povratku že ponoči povabili na policijo in mi povedali, da sem konfiniran v Bileci in da se bom odpeljal s prvim vlakom. Ni mi bilo dovoljeno, da bi se šel domov posloviti. V prvem trenutku me je stvar silno razljutila in sem vzkrikel. Kmalu sem se pa znešel in sem rešil, kar se je rešiti dalo. Poklicali so mojo ženo, ki je že spala. Prinesla mi je nahrbtnik in razne potrebščine za na pot. Od otrok se nisem mogel posloviti. Okoli polnoči so me odvedli na kolodvor. Tam sem našel v enakem položaju kakor sebe dr. Kulovec, ki so ga konfinirali v Foči v Bosni. Ker smo se odpeljali kar s prvim vlakom, ki je vozil iz Ljubljane, ne da bi bili počakali na ugodno zvezo, je trajala pot do Mostarja dober pol- drugi dan. Prenočevali bomo v Mostarju, ker vozi od Trebinja do Bileče na dan samo en vlak in moramo na vlak čakati ali v Trebinju ali v Mostarju. Jutri zjutraj ob štirih bomo nadaljevali pot in prispeli v Bilečo okoli pol- dneva. Prič k meni v Bilečo na obisk!«

»Bom.« Imeli smo okoli 14 ur časa. Natlačenovo spremstvo je najelo v hotelu štiri sobe, nato smo si pa skupno v prijaznem pogovoru ogle-ovali mesto. Dr. Natlačen je bil kakor vedno: miren, stvaren, dovopen; iz njegovih ust ni prišla več žal beseda. S spremstvom se je po- govarjal kakor s prijateljem, ki je prišel iz- gostinstva. Vendar se je izkazalo tega vredno. Vedelo je, da dr. Natlačen ne bo storil nepremišlje- nega koraka, in ob sedmih zvečer je rekel vodja spremstva: »Vidimo, da imata svoje po- govore. Lahko hodita brez nas po svojih potih. Videli se bomo zjutraj ob štirih na vlaku.«

V najlepšem spominu sem ohranil gospoda, ki je bil izrekel te besede. Res, človek naj človeku nikdar ne stori več hudega, nego je neobhodno potrebno. Videl sem dr. Natlačena na obisk k prijatelju Hrvat, odvjetniku po po- klju, kjer si je Natlačen takoj osvojil srce družine, da mu niso pustili iti večerjat v go- stinstvo, ampak so mu postregli kar doma. Na mah je bil Natlačen duša družbe. Razvil se je tako prijeten razgovor o razmerah v Sloveniji in v vsej državi, da se je kazalec na uri kar prehitro pomaknil proti polnoči. Nismo se mo- gli ločiti, pa smo sklenili, da bomo kar pri mizi počakali na odhod vlaka. Pogovor nam ni nič zastajal do treh zjutraj, ko sva s prijate- ljem spremljala Natlačena v hotel, da bi bil Natlačen spremstvu takoj na razpolago, ko se bo zbudilo.

Kako si je bil Natlačen osvojil srce prija- teljevo, sem videl tudi iz tega, da se je ob slo- vescu najin gostitelj sam ponudil, da bo prišel z menoj v Bilečo na obisk.

Bila je nedelja 12. februarja 1933. Vso noč je močno deževalo, silen veter je zanašal dež, tako da res ni bilo vabljivo hoditi na pot. Pre- cej mokra sva se ob štirih sešla s prijateljem na kolodvoru. Dobrih sedem ur je trajala vož- nja, in ko sva proti poldnevju dospela v Bilečo, je snežilo. Prvi sneg, ki sem ga videl v Herce- govini! Natlačen je naju pričakoval. Šli smo v hotel, kjer je redno obdeval. Pripovedoval je, da stanuje pri srbski družini, kjer si je naklonjenost gospodarja in gosposinje pridobil s tem, da poučuje domačo hčerko, učenko me- ščanske šole, v nemščini. Sedeli smo pri sa- motni mizi blizu vrat. Natakarija prinese juho in pri tem ji pade na mizo listek. Neopaženo ga preberemo: »Pred vrati sedi detektiv in po- sluša.« Prav je imel — saj je bila to njegova dolžnost. Poslali so bili nalašč zaradi dr. Na- tlačena v Bilečo posebnega detektiva, ki je spremljal dr. Natlačena na vseh njegovih po- tih in se zanimal tudi za osebe, ki so prihajale z dr. Natlačenom v stik in ki bržkone tudi niso dosti prida. Vendar nas je gesta nataka- rice razveselila: videli smo, da je dr. Natlačen v hotelu ljub gost.

Tudi v Bileci ni iz Natlačenovih ust prišla beseda žala. Jasno in vedro je presojal seda- njost in prihodnost. Iz ene stvari sem pa jasno razvidel, da so mu morali biti prvi dnevi v Bileci precej težki: iz tega, kako dobro si je zapomnil dan, ko sva ga s prijateljem obiskala. Leta 1936. sem bil prav 12. februarja pri banu dr. Natlačenju na referatu kot njegov uradnik

da omenim poleg Gagernovih indijansko-lovskih povesti še poljsko »Davno nekoč« tartranskega pisatelja Orkana, ki je tudi erdeč pragodovja ponovil kajnovski motiv v izredno poetični gozdni poeziji. Jalen je sicer ostal na meji po- etičnega realizma, kakor Gagern, dočim je Or- kan prešel že bolj v naturalistični panteizem. V tem pa, da je lov glavna vsebina knjige, zgodba pa samo vez, da se lahko v vseh barvah in načinih prikažejo lovi, pa ima Jalen pred- hodnika v poljskem pesniku gozdov in lovov Weissenhufu, ki je zapisal značilno povest »De- kle in lov«. Dekle in lov bi lahko naslovili tudi to povest iz pragodovine naših krajev. In v tem je Jalenova zgodovinska resničnost, kajti gon po ohranitvi rodu in po hranitvi rodu sta gotovo najbolj pragodovinski resničnosti, ki si jih mo- romo misliti. In to je Jalen podal zanimivo in nazorno ter z močjo, ki ne zaostaja za prejšnji- ma povestima iz naših gora. Smisel je ostal isti, okolje pa se je spremenilo.

Verujemo pa, da bo drugi del, ki bo nosil naslov »Rode segel bolj v kulturno sociološko ozadje naših mostiščarjev ter tako skušal re- stavrirati tudi v drugem izvenlovskega življenju naše prednike.

Povest je bogato ilustrirana. Ilustriral jo je akad. kipar Fr. Gorše. Vidi se, da je Gorše predvsem kipar, ki gleda tudi slikovito ilu- stracijo plastično, pri čemer nekatere slike trpe in so videti dozdevno neokretne. Toda živali in razpoloženje barja pa je zajel lepo in prijeto ter tako veliko pripomogel k enotnemu vtisu te barjanske povesti. Glavno pa je: tekst in slika se dopolnjujeta tudi v duhu ter tvorita zanimivo enotnost in zbranost. V tem ima ta v primeru s prejšnjima dvema veliko in odlično prednost. td.

na prosvetnem oddelku, pa je omenil sam od sebe: »Danes je tri leta, ko si bil v Bileci.« In ko sem bil letos 21. februarja pri dr. Na- tlačenju v Ljubljani, se je tudi spominjal tiste nedelje v Bileci pred devetimi leti.

Da so ga imeli v Bileci radi, se je videlo tudi ob slovesu. Po nekaj tednih bivanja je bil namreč dr. Natlačen premeščen iz Bileče v Gacko (tudi v Hercegovini), daleč od železnice. Avtobusno zvezo je imel z Mostarjem: 90 km vožnje. Ko je odhajal iz Bileče, so mu klicali: »Ne pozabite na Bilečo, ko boste minister!«

Ne vem, ali je dr. Natlačen kdaj izvedel, kako so ga prvotno nameravali sprejeti v Gackem. Tamosnji Srbi in muslimani so se ob vesti, da bo prišel tja neki Slovenec, konfiniran iz političnih vzrokov, v neki hiši pogovarjali o tem, kako naj ga sprejmejo. Predlagalo se je, naj mu ob prihodu — vsakdo pljune v obraz. Ustavil se je pa neki musliman in je rekel: »Jaz sem proti temu. Saj ne vemo, kaj je zakrivil in kakšen človek je! Spoznajmo najprej njega in njegovo krivdo — za pljune- bo še vedno čas, če bo treba!« In je v znak protesta proti predlogu vstal in šel. To je vse iztrežnilo — in dr. Natlačenju je bil hud ton prihranjen. Ko so ga pa ljudje spoznali, so ga cenili in radi imeli kakor povsod, kamor je prišel.

Iz Gackega so ga premestili v novembru 1933 v Sarajevo, kjer sem imel sam priliko vi- deti ga sredi prijetne družbe, ki se je zbirala okoli njega. Njegova poštenost, razboritost in ljubeznivost v občevanju mu je v Sarajevo bržkone tudi — rešila življenje. Bilo je v ok- tobru 1934 po smrti kralja Aleksandra. Ze v Mostarju sem lahko opazoval, kako se je takrat povečala napetost med Srbi in Hrvati in kako je zavzela nevarne oblike. Zato se nisem čudil, ko sem slišal, kako se je takrat godilo dr. Na- tlačenju in dr. Kulovecu v Sarajevo. (Za dr. Na- tlačenom je bil namreč v Sarajevo premeščen tudi dr. Kulovec.) Stanovala sta v hotelu Cen- tral. Po cesti so valovile množice demonstran- tov in so grozeče obstale pred hotelom ter za- htevale vstop. Pa se je med vrata postavil neki vodja četnikov, ki je večkrat občeval z dr. Na- tlačenom in je v njem spoznal poštenjaka in rodoljuba, in je zavpil: »Samo preko mojega trupla boste vdrl v poslopje!« Naša prijatelja

ali vidno atisnil zobe, že je plačal svojo upornost. Vsi smo začeli uvidevati, da partizanska borba za slovensko ljudstvo niti najmanj ni osvobodilna, temveč ugodna pogubna. Kadar smo bili sami med seboj ali pa vsaj mišliti, da smo samo pošteni med seboj, smo tudi to povedali drug drugemu. Poštena beseda je obsodila nešteto partizanskih zločinov in marsikdo, ki jo je izrekel, je prišel na smrtno listo. Mnogo od teh je pošteno besedo plačalo tudi z živ- ljenjem.

Partizanski raj pod poveljstvom Lada Potokarja na Polici

Polica pri Višnji gori, v oktobru.

Mora, ki je ležala nad nami vsemi na Polici in v bližnji in daljni okolici, je minila. Zopet smo po dolgem času svobodno zadihali. Zopet nosimo brez ekrbi glave na vratu, zopet smo ljudje in ne samo živina. Kaj veste vi, kaj se pravi živeti v partizanskem raju, kateremu načeljuje Lado Potokar! Kdo drugi bi moral opisati vse to? Ne jaz, preprosti kmet s Police, ki le malokdaj prime za pero in mu tudi beseda ne teče tako, kakor bi lahko pričakovali. Ker pa molče drugi, bom pa jaz povedal svoje, mislim da imam pravico.

Kako je začela »OF« na Polici

Vi v Ljubljani, pa tudi na deželi smo že prejš- nja leta lahko vsaj sem in tja opazili, kako so komunisti sicer na tihem skušali zaplesti ljudi v svoje mreže. Tedaj smo seveda dobro vedeli vsi, kam pes tak moli in zato so le malokaterga, prav gotovo pa nobenega poštenega človeka spravili na limanice. Tisti redki prvoborniki iz prejšnjih let so pa seveda po razpadu bivše Jugoslavije, oziroma da povem čisto točno, po vetopu sovjetske Rusije v vojno, postali pri nas presneto delovni. Pod krin- ko osvobodilnega gibanja za Slovence so začeli va- biti v svoje vrste zlasti mladino. Tako se je pred kakimi desetimi meseci tudi pri nas začela raz- širjati zamisel »OF«. V čast vsem Poličanom in drugim okoličanom bodi povedano, da za to gibanje med nami ni bilo posebnega navdušenja. Vsega skupaj se je navdušilo za to akcijo pet zaslepljen- cev, ki pa so imeli v svoji aredi tudi Lada Po- tokarja. Danes so ti započetniki »OF« že vsi žalostno končali svoje življenje. Dva sta bila likvidirana od svojih tovarišev samih, drugi trije z Ladom vred pa so prišli v roke pravice in prejeli zasluženo kazen.

S strahovanjem so hoteli osvoboditi prebivalstvo

Ta skromna peščica započetnikov »OF« na Po- lice je kmalu uvidela, da nebotakodobro uspeja, kakor je pričakovala. Ljudje, ki so te tiče poznali, so stali ob strani; tako se je na veliko zasnovano roparstvo le slabo širilo in treba je bilo seči po drugih načinih pridobivanja pristašev. Lado Po- tokar se je držal kar preizkušenih in že znanih na- vodil iz komunističnega abecednika za izeljivanje in strahovanje ljudi. In res, posrečilo se mu je, da je vžil prebivalcem pred partizansko tolpo in partizansko svobodo tako grozo, da nikomur ne privoščimo, da bi bil samo priča tako stopnjevanju umorov, kakor smo jih morali gledati mi. Sili raz- mer smo morali kloniti brez besede, nismo ubo- gati, kar so zahtevali komunistični razbojniki. Kdor je le ekomignil z ramenji, kdor je le grdo pogledal

Goli Jože

Že včeraj smo po- ročali o žalostni smrti 22 letnega uslužbenca v ekspeditu uprave »Slovenca«, Golija Jožeta iz Rudnika pri Ljubljani. Pred mese- cem dni so partizani ropali na Rudniku in so med drugimi od- peljali tudi zgledega fanta Golija Jožeta, ki je bil vsem znan le kot priden in vesten fant. Edino, kar mu je kdo lahko očital, je bilo to, da je s po- sebno vneto zgotaj bil tako vsak dan pri svetli maši in da je ob prostem času s posebno ljubeznijo nabiral cvetje, s katerim je krasil oltar- je v cerkvi, čeprav ni bil cerkovnik. Kot zaveden katoliški fant je moral z mučeniško smrtjo plačati svoj pogum, zaradi katerega ni nikdar skrivaj svoje ga odločnega protikomunističnega stališča. Naj počiva v miru blagi fant v neznanem grobu, vsem njegovim dragim pa naše iskreno sožalje.

ali vidno atisnil zobe, že je plačal svojo upornost. Vsi smo začeli uvidevati, da partizanska borba za slovensko ljudstvo niti najmanj ni osvobodilna, temveč ugodna pogubna. Kadar smo bili sami med seboj ali pa vsaj mišliti, da smo samo pošteni med seboj, smo tudi to povedali drug drugemu. Poštena beseda je obsodila nešteto partizanskih zločinov in marsikdo, ki jo je izrekel, je prišel na smrtno listo. Mnogo od teh je pošteno besedo plačalo tudi z živ- ljenjem.

Krvolok Potokar si je uredil delavnice in celo klavnico

Duša vsega zverinstva na Polici je bil povelj- nik partizanske zaščite Lado Potokar, ki je imel partizansko ime »Peč«. Kolikokrat se je širokoustil, da je predobro in da le on ščiti Poličane in pazi nanje, da se jim ne zgodi nič hudega. Ogorčen je vplil nad nami kakor jesihar, da ne poznamo no- bene hvalečnosti in da bo zato on je poskrbel, da bo vso Polico vzel vrag in da bo on sam vodil borbo proti njej. Tako je grozil že 11. septembra. Lahko si mislite, kako smo si oddahnil, ko smo že 25. septembra zvedeli, da je bil poveljnik parti- zanskih tolpa na Polici — Lado Potokar prijel. Kakor da bi nas vnovič poklicali v življenje, se nam je zdelo, saj se je vse treslo že pred njegovim ime- nom. Kjer koli se je pokazal ta krvolok, je tekla kri in vedno so padale številne žrtve, pa ne samo padale, umirale so po najstrašnejših mučenjih. Lado je imel namreč stalno 150 partizanov okrog sebe in z njimi je strahoval ljudi. Ti njegovi paj- daši so ustanavljali kar cele delavnice. V njih so krojači in čevljarji izdelovali za partizane uniforme in čevlje iz blaga in usnja, ki ga je dal Po- tokar nakrasti po vsej okolici. Bil je tako »mo- derene, da je imel tudi svojo klavnico. Tam so klali nakradene vole in prašiče. Vsak teden so zaklali najmanj štiri do pet volov in iz njih izdelovali saame, poleg tega pa so se bogato mastili s sve- žimi kolinami.

Maščevanje nad poštenimi in značajnimi ljudmi

Partizansko pirovanje je seveda malo pojenjalo, ko je bil Potokar prijel in so partizani že nekoliko težje prihajali ropat v hleve kmetov. Razbojniška tolpa se namreč ni več čutila dovolj varno in se na videz razšla. Na vsak način pa so hoteli še opraviti krvavo maščevanje nad nedolžnimi ljudmi zato, ker so izgubili svojega kolodvoja. V noči od nedelje na ponedeljek od 4. na 5. oktober se je tolpa ob enih ponoči na skrivaj priplazila v gostinjo pri Možaku. Hotela je tam pokazati svoje junaštvo in kako zna osvobodjati. Razbojniki so vdrl v spalnico in iz- vlekli iz nje gospodarja Jožeta Zupančiča. 42 letne- ga moža so začeli vlačiti po prostorih sem in tja in ga mesariti prav po zverinstvo. Ker so zavohali, da jim grozi nevarnost, so svojo krhavo zabavo hitro zaključili. Zupančič je dobil še strel in nož v desno stran rame. Obe ti rani sta povzročili hudo notranjo krvavitev. V tem so bili razbojniki že napadeni od vaše straže. Partizane je to tako zbegalo, da jim je smrtno ranjeni Zupančič z zad- njimi močmi še utekel in zbežal kakih 150 metrov daleč od hiše. Na njivi je omagal, padel in klical na pomoč. Sosedje so ga s pomočjo vaše straže odnesli kmalu nato v rojstno hišo; bil je še pri za- vesti in lepo opravil spoved in sveto obhajilo, ob 7 zjutraj pa je izdihnil.

Pokojni Jože Zupančič bo zgled vsem protikomunističnim borcem

Dne 7. t. m. smo pokopali žrtev komunistične podivjanosti. Obilna udeležba na pogrebu je bila najbolj zgovorna priča, kako je bil rajni pripljubljen med ljudmi. Bil je iz trdne kmečke hiše, pošten sin slovenskega ljudstva, ki se je dvignilo proti komu- nističnim tolpom, da za vedno zbrise s slovenske zemlje komunizem. Zupančič zapušča potrto druž- no in sestre, katerim izrekamo ob tej hudi izgubi naše globoko sožalje. Zupančič Jože nam bo ostal vsem svetel zgled neuklonljive volje in vztrajnosti v borbi proti uničevalcem našega ljudstva, morlici pa naj vedo, da stojijo za tem delovnim človekom,

Nobene sodelovanja s komunizmom

»Dajte torej, častiti bratje, prizade- vajte se kar najbolj, da se bodo verniki varovali zank komunizma.

Komunizem je nekaj bistveno slabega, zato prav v nobeni reči ne bo z njim sodeloval, komur je mar kr- ščanske kulture.

Če bi se dali nekateri v zmožo zavesti in bi v svojem kraju komunizmu pomagali, da bi se utrdil, jih bo za to zmožo prve zadela kazen.

In čim starejša in višja je v tistih de- želah, ki bi na ta način vanje prodrli ko- munizem, krščanska kultura, tem huje bo v njih divjala jeza brezbožnikov.« — (Iz okrožnice papeža Pija XI. »Divini Re- demptoris«).

Papež torej odločno obsoja vsako sode- lovanje s komunisti, zakaj komunizem je po svoji naravi brezbožen in v vsem svojem delovanju meri na brezbožnost. Komur je mar krščanske kulture, ta ne more v ničemer sodelovati s komunisti! Papež tudi opo- minja, da bo katoličane, ki bi kakor koli pomagali komunizmu, prve zadela kazen: Ko bi komunizem zmagal, bi se najprej obrnil proti njim.

kako se je pri nas ustvarjala načelna nezado- voljnost z vsem, kar je storila banovina za gmotno povzdigo naroda. Ni tožil, ugotovil je pa tole: »Kamor greš, vidiš sadove dela zad- njih petih let. Koliko se je n. pr. postavilo po- vsod delavskih hišic! Pa ni nobene stvari, da bi je ne obrizgali z blatom.«

Zelo se je videl venec, ki je obdajal Na- tlačenovo čelo. Mnogo manj ljudi je pa gle- dalo — trnje, ki je bilo v ta venec vpleteno. Natlačen je bil pa res tisti Gregorčičev junak, ki se ni brnil strupene kuje, pa se tudi slad- ke ni upijal, in si je vedno ohranil sladki pokoj.

I. D.

kl je padel pod njihovimi krogli in noži, vse naše kmečko ljudstvo, ki se ne bo pustilo pestiti od plačanih komunističnih voditeljev. Čeprav parti- zani danes ne morejo nič več drugega, kakor ubi- jati in moriti iz zasede, vendar naj vedo, da njihov teror ne bo mogel udušiti ogorenja in neustraše- nosti naših ljudi, ki so vsi vsi, da se združijo v borbi proti zločincem.

Ze napad vaše straže na partizansko tolpo v noči, ko je klala rajnega Zupančiča, to dokazuje. Naša mala, toda po borbenosti močna vaška straža, je napadla partizane tako iznenada in brezobzirno, da so se partizani, kljub temu, da so bili v pre- moči, takoj umaknili. S seboj so odpeljali, oziroma odnesli par mrličev in več ranjencev. Pustili so namreč na cesti dve puški in eno bombo. Od vaše straže ni bil nihče ranjen. Ze ta prvi epopod do- kazuje, kako velika je razlika med borbenostjo partizanov in domačih kmečkih fantov, ki se dobro zavedajo, kaj zanje partizanstvo pomeni. Partizani sedaj žanjejo to, kar so sejali. Vso pomlad so nam dokazovali, kako so proti ljudstvu, ljudstvo pa se eedaj samo bori, samo zato, da ne bi še enkrat imelo priložnosti sladkobe partizanske osvobo- ditve. Na tak odpor in borbenost, kot so naleteli partizani pri nas, naj nalete povsod, kjer koli bodo poizkušali napadati, pa bo kmalu povsod red in mir.

Kdor molči ob tolikih zločinih komunistov, si nakopava strašno odgovornost soudeležbe z molkom pri prelivanju krvi nad lastnimi brati!

Kutine so zrele

Ljubljanski trg je že večkrat imel čast, da so na njem prodajali kutine, ki jih naše gospodinj- zelo cenijo, saj nudijo kuhane izbore kompot, ki ga ne moremo primerjati z nobenim drugim sadjem.

Domovina kutine je Kavkaz, kjer uspeva do 1300 m visoko v hribih. Tudi v Armeniji, Mali Aziji in ob Kaspiškem morju imajo precej nasadov kutin. Kasneje se je udomačila tudi v Severni in Južni Ameriki in v krajih okoli Sredozemskega morja. Tu se tudi sedaj mnogo goji. V Dalmaciji, na Kvar- neru, v Hrvaški, Makedoniji in v Srbiji se sem in tja najdejo tudi nasadi, še več pa raste podivjane.

Kutino so poznali že v 7. stoletju pred Kr- istusom. Mnogo so je uživali in cenili Grki in Rim- ljani. Arabski, rimski in grški zdravniki so pred- pisovali seme kutine kot dobro zdravilo proti dri- ski. Kasneje so naročali kot drogo semen cydonia- iz južne Rusije, iz Portugalske in Teneriffe. V se- menu se nahaja 22% maščevine olja, čreslovine, amygdalina itd. V sodobni medicini se kutino seme zelo malo rabi. Največ ga predpisujejo zdravniki pri kroničnih katarjih in protivih kot mucilagi- nosum.

Meso kuhanih kutin rabimo kot dobro zdravilo in hrano pri ljudeh z bolnimi želodci. Tudi pri boleznih pljuč in vratu daje pomaga. Sok kutin zdravi vnetje pljuč, boleznin vratu, prei in bljuva- nje krvi.

Kutine pa se tudi pri sodobnem gospodinjstvu mnogo uporabljajo za izdelovanje marmelade in pa sira.

Kutinov sir. Zdrave kutine obriši, razčvetri in jim iztrebi peščiče. Nato jih skuhaj v malo vode, da postanejo mehke. Košček zaveži v prt in jih obesi, da se sok odteče. Odcejene kutine pretlači, dodaj prav toliko sladkorja in nekaj limonovega soka ter kuhaj tako dolgo, da pada meza v težkih kepah od žlice. Tako kuhan sir zdevlji v priprav- ljene kalupe in počakaj nekaj dni, da se strdi. Nato ga stresi ven in pusti še nekaj dni na toplem, da se popolnoma posuši. Sir zavij nato v pergamen- ten papir in shrani. Sok, ki se je ocedil, shrani in ga uporabi za hladetino.

Kutinova meza. Prav tako očistiš kutine raz- reži, izloči peščiče in jih kuha. Ko so mehke, jih pretlači skozi sito in dodaj enako težo že kuhanega sladkorja.

Kutinov kompot napravimo kot jabolčni, le da rabimo tu manj sladkorja.

Droblne novice

Koledar

Sobota, 24. oktobra: Zavetnica umirajočih; Rafael nadangel; Evergiš, škof in mučenec.
Nedelja, 25. oktobra: Kristus Kralj; Krizant in Daria; mučenca; Bonifacij I., papež.
Lunina sprememba: ščip: 24. oktobra: ob 5.50 Herschel napoveduje sprememljivo vreme.

Pomilostitve v Ljubljani. Kakor smo že poročali, je Nj. Vel. Kralj in Cesar 15. t. m. podpisal dekret o veliki amnestiji ob priliki 20. obletnice Pohoda na Rim. Ta amnestija je resnično globoka: pomena, kajti vsebuje elemente, važne za rehabilitacijo nesrečnega človeka. Okrožno sodišče zdaj sestavlja imenik vseh pomilostencev. Iz zaporov okrožnega sodišča je bilo že doslej izpuščenih 30 obojencev, ki so prestajali večje ali manjše kazni. Amnestije pa bo deležni še mnogo drugih, proti katerim tako preiskave zaradi kaznivih dejanj, ki jih vsebuje kazenski zakon in ki jih navaja Kraljevi dekret za amnestijo. Za prihodnje dni in za mesec november razpisane razprave, ki so v dvorani št. 79 pred senatom ali pred kazenskim sodnikom — poedincem, bodo mnoge odpadle, ker so bili obtoženci deležni amnestije. Kazenski oddelek na okrajnem sodišču prav tako pregleduje kazenske epise in sestavlja imenik amnestirancev, ki jih je zelo veliko število. Izpuščenji so bili tudi nekateri zaporniki, ki so bili obsojeni na okrajnem sodišču zaradi navadnih prestopkov ali pa so čakali na razpravo. Iz amnestije so med drugimi popolnoma izvzeti vsi veržniki in navijači cen, ki so bili že o sodišču obsojeni ali pa, ki čakajo na razpravo odneseno so v kazenski razpravi.

Ravnateljstvo IV. moške realne gimnazije v Ljubljani obvešča vse učence, da so do 10. novembra t. l. možni še vsi izpiti razen višjega tečajnega izpita, torej popravni, razredni, privatni, nižji tečajni in sprejemni izpiti.

Obnove potrdila o posejanju šole. Blagajna za izplačevanje družinskih doklad poziva vse družinske poglavarje, da ob priložnosti novega šolskega leta znova preskrbe za svoje otroke dokazila o obiskovanju šole. Zato morajo družinski poglavarji-delavci predložiti potrdila o posejanju erendne ali nje sorodne šole za vse svoje otroke od izpolnjenega 14. do izpolnjenega 16. leta starosti, družinski poglavarji-naměstenci pa za otroke od 14. do izpolnjenega 18. leta starosti. Za otroke mlajše od 14 let takšna potrdila niso potrebna. Šolska potrdila je treba poslati tisti ustanovi socialnega zavarovanja (Zavod za socialno zavarovanje, Bolniška blagajna trgoveškega, bolniškega in podpornega društva, »Merkur«, Glavna bratavska skladnica), ki je družinskemu poglavarju doklade nazadnje nakazala. Veskomur, ki do 10. novembra t. l. ne bi dokazal, da njegovi otroci, starejši od 14 let, še obiskujejo srednjo ali nje sorodno šolo, bo blagajna z mesecem oktobrom ustavila zanje izplačevanje doklad. — Blagajna za izplačevanje družinskih doklad.

Jutranja temperatura se bliža ničli. Četrtek, dan po sv. Uršuli, je zaznamoval čudno vreme. Zgodaj zjutraj je deževalo, dopoldne je bilo megleno in sivkasto oblačno, popoldne pa prav lepo in sončno. Nebo je bilo jasno in čisto ko ribje oko. Prav tako vreme z vsemi temi spremenljivostmi je bilo tudi 22. oktobra po sv. Uršuli. Mrzli sever je izpodril topli jug. V petek zjutraj je nad mestom in Barjem valovila gosta megla, ki je bila zgodaj zjutraj zelo nizka. Lani 23. oktobra je zapadel prvi sneg. Leta 1936 pa smo dobili prvi sneg že 6. oktobra, ko je ta sneg, južen in težak, napravil na enakem drevu ogromno, milijonsko škodo, saj je polomil mnogo dreves. V petek, 23. t. m., se je jutranja temperatura že močno približala ničli, jutranji minimum v Ljubljani med zidovjem je dosegel +2° C, najnižje stanje temperature v tem mesecu. Počasi se bližamo ničli. Nizka jutranja temperatura je bila letos v oktobru zaznamovana tudi še 10. t. m., ko je bilo 3.5° C in 21. t. m., ko je bilo +3° C. Drugače je eksual toplomer jutranjo temperaturo dvigati se kvišku, toda bile so hude vremenske ovire. V četrtek po dežju je bilo hladnejše in je zato dnevni temperaturni maksimum napram prejšnjemu dnevu bil mnogo nižji, samo +10.2° C. Tudi dnevni maksimum bo počasi zlezel pod +10° C. Barometer nam kaže zanimivo pot. Počasi kakor polž leze kvišku. Od četrta do petka zjutraj je zopet zlezel kvišku samo za desetinko milimetra na 766.4 mm.

Po 25 stoletjih ohranjeno truplo v močvirju. V nekem močvirju je kopal delavec in zadel na nenavaden odpor. Povedal je to drugim in tako

so odkrili dragoceno najdbo, ki jo zdaj hrani muzej v Niederburgu. Gre za truplo, ki je bilo pred 2500 leti pokopano. 14 letna deklica, čije truplo je ostalo čisto neotroinjeno, celo tenki lasje so ohranjeni. Truplo je bilo zašito v ovčje kože in je ležalo na meji močvirja Osterode—Niederburg.

Ljubljana

I Nova maša. V nedeljo ob 10 bo prvič stopil pred oltar v župni ceki sv. Františka v Spodnji Šiški novomašnik-misijonar P. Albin Kladnik F. S. C. iz Knoblarjevega zavoda v Dravljah. Novomašni govor bo imel prijatelj misijonov g. dr. Vilko Fajdiga. Pridite v obilnem številu na misijonarjevo novo mašo!

I V potašitev spomina pok. dr. Marka Natlačenja je neimenovani dobrotnik daroval Elizabetni konferenci za akademike in erendješolke v Ljubljani 200 lir. Bog povrnil!

I Slovesni rekviem za gošpo Marijo Osana bo v četrtek, dne 29. oktobra ob 7 zjutraj v cerkvi Marijinega Oznanjenja. Vabljeni članice vseh Elizabetnih konferenc.

I Naknadni vpis v Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti in Višji trgovski tečaj pri trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15. Prijave še sprejemajo vsak dan v pisarni ravnateljstva. Dijaki-inje uživajo slične pravice, kot na državnih šolah, ker ima zavod pravico javnosti. Informacije in prospekti na razpolago.

I Stanovalci hiše Gerkman so darovali namesto venca na grob pokojne gospe Marije Gerkman 350 lir za Mladinsko zavetišče na Viču. Bog povrnil!

I Brez skrbi ste za uspeh svojega otroka, če ga dnevno pošiljate po dve uri k razlagi, izpraševanju, popravni in sestavi nalog itd. Učimo dijake(inje) vseh srednjih, strokovnih in ljudskih šol. Važno za tiste, ki iz kakršnih koli vzrokov ne morejo redno posecati šolskega pouka. Prijavljanje dnevno od 8. do 12. in od 14. do 16., Korepetitorji, Mestni trg 17-1.

I Gregorinov »Oče naš...« sedem podob iz življenja, bodo uprizorili v dramekem gledališču prvič kot popoldansko predstavo na praznik Kristusa Kralja, v nedeljo, 25. t. m. Opozarjamo na to izvirno učinkovito odrsko delo, ker nudi mnogo lepega! Začetek predstave bo ob 15. konec ob 17.45. Preskrbite si vstopnice v predprodaji!

I Gobe po dežju. Po močnem dežju, ki je trajal v noči od 21. na 22. oktobra, je nastopilo prav ugodno vreme za gobe, ki so začele hitro rasti po vseh bližnjih gozdovih. Mnogi nabirali so jih v četrtek popoldne nabrali zelo veliko in so bili z »lovom na gobe« zadovoljni. Boljše gobe so razrezali in jih bodo sušili, elabješe pa eksajajo spraviti zdaj v denar. Na prostoru za gozdne sedge ob semenišču se je v petek tudi poznalo, da je zadnji dež bil blagodejen za gobe. Bilo je najraznovrstnejših gob mnogo na izbiro in na prodaj. Pri neeli so na trg veliko maslenk, peččen, sirovk ali brinovk, kravjač in ježovk, kakor še nekatere druge vrste. Zenske so prinesle tudi njim nepoznane vzorce gob in so tržne organe naprosile, da jim pošlje strokovno mnenje, da — li so tisti vzorci gob užiti ali ne. V dvomu je pač boljše, da pove in svetuje strokovnjak za gobe, kakor da bi nastala kaka nesreča. Na trgu je bilo dalje precej lepih in velikih žebularjev, jurčki pa so bili prav redki. V petek ni bilo na trgu rib. Prejšnje dneve je bilo nekaj belic, ki so bile nalovljene v Ljubljani pri Zalogu. Na prodaj so le posušene ribe, tako velike skuše in druge.

I Nevarnost za slano. Lani je zapadla prva jeseenska elana že 13. oktobra, ki ni zaradi megle napravila hujše škode, naslednji dan pa je pritisnila že hujša elana, ki je v prvi vrsti škodovala daljiam in drugim rožam. Endivija je bila še proti njej odporna. V četrtek zvečer 22. t. m. je bilo nebo jasno, noč je bila čudovito lepa in nebo posejano z zvezdami. Nad Barje pa se je zjutraj vlegla gosta megla. Nevarnost je bila za slano, ki pa je izostala, ker se jutranja temperatura še ni približala ničli oodnosno še ni padla pod ničlo, kar ee navadno primeri šele proti koncu oktobra, posebnoko okoli 29. oktobra, kateri dan je v vremenski kroniki zaznamovan, da v Ljubljani prvič pade jeseenska elana.

I Nedeljsko zdravniško dežurno službo bo opravljal od sobote ob 20. ure do ponedeljka do 8. ure zjutraj mestni višji zdravstveni svetnik dr. Mis Franta, Poljanska cesta št. 15.

Naznanila

GLEDALISCE. Drama: Sobota, 24. okt.: Zaprt. Nedelja, 25. okt.: »Poročno darilo«. Izven. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol; ob 15: »Obe naš«. Izven. Ponedeljek, 26. okt.: Zaprt. Opera: Sobota, 24. okt.: ob 16: »Seviljski brivci«.

Red B. — Nedelja, 25. okt. ob 16: »Gasparone« Opera. Izven. Cene od 24 lir navzdol. — Ponedeljek, 26. oktobra: Zaprt.

ROKODELSKI ODER. Jutri ob 3 bo ponovitev komedije »Firma«. Napisal jo je poljski pisatelj Marjan Hemar. »Firma« se odlikuje po svoji globoki in obenem tako zabavni vsebini. Zelo zanimivo je tudi okolje, v katerem se delanje vrši. Vsem, ki se hočejo od arca namenjati in uživati ob poljski vsebini, obisk toplo priporočamo. Predstava vstopnice od 10—12 in dve uri pred predstavo v društveni pisarni, Petrkova ulica 13. I. nadstropje.

RADIO. Sobota, 24. oktobra. 7.30 Lahka glasba — 8.00 Napoved časa, poročila v italijanski — 12.30 Plošče — 12.30 Poročila v slovenski — 12.45 Moderne pesmi, vodi dirigent Zeme — 13.00 Napoved časa, poročila v italijanski — 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenski — 13.20 Lepe pesmi od večerj in danes, orkester vodi dirigent Angele — 14.00 Poročila v italijanski — 14.15 Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Silanec, onere — 14.30 Poročila v slovenski — 15.00 Poročila v slovenski — 15.15 Glasba, devetnaesletni sloletja — 17.55 Jovan Marjan: Kako preživimo sobne, okenske in balkonske cvetice, predavanja v slovenski — 19.30 Poročila v slovenski — 19.45 Pesmi in napevi — 20.00 Napoved časa, poročila v italijanski — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenski — 20.30 Vojne pesmi — 20.45 Filmsko glasbo izvala orkestra Cetra, vodi dirigent Barziza. — 21.40 Lahko glasbo, vodi dirigent Gallina — 22.20 Moderne pesmi, vodi dirigent Zeme — 22.45 Poročila v italijanski.

CERKVENA GLASBA. Cerkev sv. Jožefa. Jutri, na praznik Kristusa Kralja, ob 8 slovesna sv. maša. Izvala: Misla in hon. St. Vincenti, zl. Al. Mavi; Gradual: Dominikatur a mari, zložil Fr. Kimer; Vee. Po ofert: O Deus ergo, zložil T. B. Müller. K blagoslovu: Tantum ergo, zložil Fr. Gerbič. Po maši: Kristusu Kralju, zložil St. Premrl.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg št. 12; mr. Komotar, Via, Tržaška cesta 48.

POIZVEDBE. Izgubil sem denarnico z raznimi dokumenti od železniškega prelaza, Bleiweisova cesta, do bloka. Najdite! Prosim, da mi jo odda proti nagradi na naslov: Cunder, Izriška 3.

Izgubila sem v sredo, dne 21. t. m. popoldne, od Sv. Križa do Bavarskega dvora očala s svetlim kosčnim okvirom. Najdite! Je naprošen, da jih odda v upravi Slovenske.

Izgubila sem na živilskem trgu klobčič volne in lepo prosim najdite!a, da bi jo odda v upravi »Slovenec«.

Nakel sem v četrtek, dne 22. oktobra zjutraj, v Nupski ulici bankovce za 50 lir. Kdor ga je zgubil, naj odda naslov v upravi »Slovenec«.

Zapetna ura se je našla. Polve se pri vrtarju umobolnice.

Z Gorenjskega

Zbor starih vojakov na Jesenicah. Zadnje dni je bil na Jesenicah okrožni zbor bivših bojevnikov, katerega so se poleg zastopnikov stranke, oborožene sile in države udeležili mnogi častni gostje z generalom Hornungom na čelu. Udeležba bojevnikov je bila izredno velika in je zborovanje poteklo v najlepšem redu.

Otroški koncert v Trzinu. V dvorani strankinega doma v Trzinu so priredili otroški koncert, na katerem so sodelovali izključno otroci od 6. do 16. leta. Spored je bil zelo pester. Otroci so nastopali samozvestno in so izvajali posamezne točke sporeda precizno.

S Spodnjega Štajerskega

Umrli so v Celju: Elizabeta Orel, Jožef Gaber, Ivana Pitamic roj. Dovak in Ivan Puh, vsi iz Celja. Dalje so umrli: Marija Sigl roj. Trobentar iz Rogaške Slatine, Marija Voh iz Zaleca, Marija Škorjanc iz Prehoda, Ingrid Napotnik iz Rogaške Slatine, Terezija Jakop iz Strmca pri Dobrni in Franc Slapnik iz Motnika. V Parošu pri Dobrni je umrla posestnica Marija Rošer, v Rogaški Slatini pa Jožef Gohec, Anton Fideršek in Ivan Prevolski. V Teharjih je umrl Ivan Lah.

Razne nesreče. Francu Četrtku je priletel v glavo koničast železen predmet in mu zadal hudo rano na čelu. V Mariboru se je poskodoval 68 letni Filip Foker iz Gradca, ki mu je na tlaku spodrenilo, da je treščil v izlozbo in se hudo ranil na glavi. V celjsko bolnišnico so pripeljali Filipa Kultererja z nevarno raztrganino. Franca Jančiča iz Rimskih Toplic, ki ima dvakrat zlomljeno roko, Jožefa Curka, ki se je hudo poskodoval na glavi in Stefana Hrena iz Bukovega žlaka, ki si je zlomil nogo. 59 letni Šimen Raiter iz Maribora si je pri padcu polomil rebra.

Iz Hrvaške

Za izrednega poslanika drugega razreda pri poslanstvu NDH v Rimu je bil imenovan s Poglavnikovo odredbo Erwin knez Lohkovic.

Nagrade za pridelovalce žita. Minister za obrt, veleobrtni in trgovine je izdal odredbo, po kateri bodo pridelovalci pšenice, rži, soržice, prosa in ajde letos dobili poleg že določenih odkupnih veot še po 150 kun nagrade za vsakih 100 kg žita, ki bi ga oddali več, kakor bi ga morali.

Poveljstvo ustaške nadzorne službe je objavilo, da je bil pred prekim sodom v Požegi obsojen na smrt dr. Dragan Dujmovič, zobozdravnik in bivši poverjenik v glavnem ustaškem stanu. Obsojen je bil zato, ker je zavestno zapeljal državne strokovnjake, da so brezvestno izvršili oeno posestva Draganlug, kar je zapeljalo v zmoto ravnateljstvo za podržavljeno imovino, ter je tako zlorabil svoj položaj. Po Poglavnikovi milosti je bila smrtna obsoda spremenjena na dosmrtno težko ječo.

na hodniku in Midget bo spala s kuharico. »Nauke, sem si zabičevala, dočim je vršelo razburjenje, ki mi je hišo postavilo na glavo, »nauke: nikoli ne vabi samo iz vkladnosti, če ne želiš obiskov sprejeti«.

II.

Flora je prišla... Sama! Njena Midget je avtomobil, njena Jackson je radio, njeni zlatkani Peches sta dva psička iz Pekinga.

Veliko presenečenje in radost! Brezumen smeh Flore, ko je videla pet postelj; besna veselost, ko je videla poštirjo, pripravljeno za osem oseb. »Prav! Je vzkliknila Flora, ko smo iztaknili zavetje za Midget, ko je vključila Jackson, ko je nališpala in okraščala Peches in smo se spravili k obedu, prav? Kaj praviš k vsem tem mojim zakladom? Ali mi jih ne zavidáš?«

»Priznavam,« sem odgovorila, »da nisem nikoli hotela vplesti prav te reči v svoje življenje. Nikoli nisem marala ne radija, ne avtomobila in ne prov.«

»Pa zakaj ne? Kakšni nazorit«

»Ne vem... Zdi se mi, da je treba izločiti kolikor mogoče vse, kar povzroča nadlego, zmešnjavo in izgubo časa...«

»Nesrečnica! Je vzkliknila Flora. »S takimi nazorit skrčiti življenje v bedno, suhoparno in nepopolno življenje. Gorje, gorje, če se moraš opovedati veselju, gibanju in pestrosti življenja! Življenje mora biti popolno, napeto in razburljivo!«

In z Jessy pod eno pazduho in z Lisbet pod drugo je Flora poskakovala, plesala na poskok okoli mize in pela:

»Življenje ni drugo ko valček, življenje ni drugo ko jazz!«

Končno smo sedli. In smo obedovali veseli. Flora je klepetala in žvgoletala: radio je pel in psička sta lajala. Skromna Fraulein se je smehljala

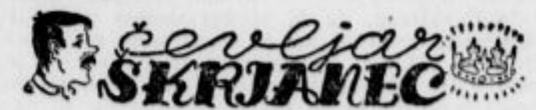
Rdeči križ sporoča

V tajništvo poizvedovalnega urada za vojne ujetnike Puharjeva 2, naj dvignejo pošto: iz Srbije:

Almaši Vera, Benet Andrej, Benet Stanislava, Benet Marija, Brenčič arch. France, Debevc Giovanni, Gladović M. Hela, Gósti dr. Franc, Gruin Ivan, Horvat Vida, Hribar Marija, Hočevar Ana, Knafeč Terezinka in Valter, Kofler Alojzija, Karlin Alojzij, Korun dr. Josipina, Kožar Anica, Košnik Jožica, Miklavč Vlasta, Mitjan Ivanka, Petrovič Ziva, Pik Boris, Pirkmajer Marija, Pleško Marija, Polič Zoran, Pavlin Ivan, Renner Fani, Sajovic Ivanka, Sturm Jožeta, Smerdu Rado, Smerkolj Anton, Seljak Vojko, Torkar Marija, Vodušek Cirila, Vrtinik Janez, Zavaddal Franc, Zdošek Alojzija, Zeleznik Anzelina sestra, Zupan Julij.

Javijo naj se: Bogdanovič Danica, Boc Marija, Cibic Ivan, I. Julijani, Jeršin Ciril, Marran dr. Jože, Polzelnik prof. Ivan, Polak Oskar, Lončarič Ivo, Nanut Ana, Werbole Ignac, Voković Andjela.

Paketi za Gonars se sprejemajo po obilje-nem redu.

ROPARJI SO VIDELI TISTA DVA SNOPI, PA SO BILI PREPRICANI, DA SE ONADVA TOLAZITA IN SKUPAJ JOKATA. SELE KO SO PRISLI BLIZU, SO SPOZNALI PREVARO.

36.

MED TEM PA STA ŠKRJANEC IN PRINCESKA BILA ŽE DALEČ. TEKLA STA SKOZI GOZD IN SE OZIRALA V STRAHU NAZAJ, CE JU MORDA NE ZASLEDUJEJO ROPARJI.

Naročajte »Slovenca«!

A. Vivanti: Florini darovi

»... timeo Danaos et dona ferentes.«

I.

Moja zvesta Fraulein mi predloži ekspresno pismo. Ovitke je ves okrašen z »Oachno!« — »Nujno!« — »Zelo nujno!«, pisan z vihravo pisavo in podčrtan z rdečim črnilom. Iz Budimpešte. Kdo za božjo voljo bi mogel biti?

Odprla sem in brala:

»Predragi!

Gotovo boš ostrmela po tolikem molčanju... Obrnila sem četrto stran in pogledala podpis. Bila je Flora! Flora Werner, živahna in poredna prijateljica, ki že dalj ko tri leta ni dala glasu o sebi.

»... strmelna boš, da se končno po tako dolgem molku s tem svojim pisanjem obračam do Tebe. Vidi, da spomin nate ni prav nič splahnel v mojem sreč; nikoli nisem pozabila Tvojega plemenitega povabila...«

(Moje povabila? Kakšnega? Kdaj?)

»Na veselje dan moje poroke. Ali se spominjaš? — Če prideta lepega dne v Italijo — ste rekli, v hipu, ko sva se z možem odpravljala na poročno potovanje, — glejte, da me prideta obiskat! — In glej, moja draga, ta dan je tui«

(Kaj ji vendar pride po treh letih na misel?)

»Moj mož odide z neko križarko na Baltičsko morje, in jaz sem mislila, da ga bom spremljala. Toda ko sem videla, da grdo vreme traja in ker zelo trpim na morskii boleznii, sem se rajši oddočila, da prebijem kratki meseci pri Tebi...«

(Moj Bog! Mesece dni!)

»Odhajam, da Te priručno objamem. Ko boš prešla to pisanje, bom že preskočila svetlo mejo Italije. Kakšna radost! Koliko lepih uric bova prebilo! Objamam Te.

Flora.«

P. S. Seveda pripeljem s seboj svojo Midget, svojo Jackson, svoji dve zlatkani Peches, od katerih se nikoli ne ločim. Lisbet ima dve leti in Jessy enajst mesecev. Tudi Tebi bodo v veselje! V Tvojem utrudljivem in izmozganem življenju! Ti bodo prinesli prazničnega veselja in živahnosti.«

Pismo mi je padlo iz roke; Fraulein ga je pobrala.

»Berite!« sem zamrmrala polglasno. In Fraulein je ubogala.

Potem sva si boljšali v lice.

»Njena Midget? Njena Jackson? Njeni Peches, Lisbet in Jenny? Kdo vendar so to?«

»Midget,« je mrmrala Fraulein po dolgem premišljevanju, »bo vsekakor sobarica.«

»In Jackson?«

»Pestunja, morda,« je vzdihnila Fraulein. »Guvernanta njenih dveh otrok.«

»Ze... njena Peches!« sem vzkliknila vsa iz sebe. — »Zakaj ju tako imenuje? Kaj pomeni »Peches?«

Zaman sva si belili glavo in skušali dognati, kaj pomeni ta beseda. »Ali ni morda... peches!« je z zamolklim glasom zaspešala dobra Fraulein in razkolačala oči. »Ali ne bo... mislim... francosko!«

Koj sem zavrnila to nedopustno razlago.

»Toda ne!« Peches bo pomenilo »majčkena«.

Flora je zmerj imela te izredne muhe!

Po kratkem in razburljivem posvetu sva sklenili obvestiti našo oblastno in mogočno kuharico, in jo obvestiti, da mora preskrbeti in imeti pripravljeno hrano za osem oseb.

... Ko sva premagali to nevihtu, da se Fraulein in jaz zavedeli zamotanega vprašanja glede postelj, kam bomo spravili spat vso to družbo?

Po dolgih razgovorih in ugibanjih se je izmilo kot zaključek, da bo Flora spala v sobi naše Fraulein, da bo Fraulein spala v oblačilnici, da bosta deklici imeli v moji delovni sobi zofo in zložljivo posteljo, da bo Jackson dobila naslanjač

Tehnika potovanja po Ukrajini

Na asfaltirani cesti: Krakov—Lvov—Rovno — smo. Med Lvovom in Rovnom je meja generalnega gubernementa Ukrajine. Po cesti, ki je večidel ravna ko črta, drevi avto kar na vso sapo, če je vse v redu. A navadno ni vse v redu.

Medtem ko si poleti lahko drevil z naglico 140 km na uro, pa je pozimi 40 km na uro že kar odlična hitrost. To zavisi večidel od burje. Snega ni — ali ga vsaj to zimo ni bilo ves čas nič. Kadar je, tedaj ni debel, vendar jako trmoglav, da se po več mesecev ne prikaže niti lisa zemlje izpod njega. Če pa brije burja — in to je skoraj zmeraj — tedaj zvižga v vodoravni smeri po nekakšni ravlini in pometa snežni pršič pred seboj. Asfaltirana površina ceste se prav nič ne upira temu gladkemu, vodoravno se premikajočemu snegu. Ne obliži na cesti in tako na čuden način ni na asfaltnih cestah nikoli nič snega. Če se pa burja vrtinči, ali če se ji upirajo najneznatnejše vdrtine, pa je konec zabave. Napravijo ee neskončni snežni zameti, ki spreminjajo vožnjo v peklo. Še huje je potem na navadnih cestah, kjer se vrstijo zameti drug za drugim, in so veliki in majhni, plitvi in visoki, rahli in trdi, dobrodušni in zlobni. Edina možnost, da prideš na cilj, je: kar naravnost! To pa zahteva tako tehnično vožnjo, ki ee je naučil, ko moraš skozi kakih 100 zametov. Če ti ta način ne pomaga, pa moraš izstopiti in poklicati ukrajinske kmete, ki so skoraj zmeraj kje v bližini. Deset do dvajset kmotov skoraj vedno zadošča, da spravijo avto iz snega. Časih pa je treba še par konj, ali dveh, treh parov. In če se to ne zaleže, pa ti mora pomagati nekaj parov volov, ki jih z glasnim vpitjem, s palicami in na vse načine prisiliš, da spravijo avto iz snega. Voli stojijo do vratu v snegu in če je prava debela vrva pri rokah, se delo posreči. Navadna vrva ee pa raztrga ko sukanec.

Podnevi nadaljuješ pot na ta način s »hitrico« 5 km na uro, ponovi pa je vse to še bolj težavno. Saj ne dobiš ne ljudi ne živali, in dasi korakaš v burji in snegu več kilometrov daleč ponje. Skoraj ti ne kaže drugega, ko da prenočiš pri 30 stopinjah mraza v avtu — ali pa ee odpraviš v kako kočo. Ondi prenočiš v majceni kamri, kjer na eni postelji ležijo tri osebe, na tleh še tri in v košarah ali mrežah, ki visijo od stropa, še nekaj otrok. Vsa na gorkem ei.

Ukrajinski kmetije so jako prijazni in gostoljubni. Z isto dobro voljo, ki z njo po več ur brazdajo po snegu, da bi avto rešili, so tudi pripravljeni, da zlezejo iz postelje in jo dajo gostu na razpolago. Vendar je bolje, da zlezeš v svojo spalno vrečo in se vležeš na tla, čeprav menijo ljudje, da ee ti blede.

Posebno poglavje tvori jutranji opravke z motorjem — preden ee sproži. Pri 30 do 40 stopinjah mraza je skoraj nemogoče spraviti avto v tir na normalen način. Treba je začeti že ob petih, če se hočeš še dopoldne odpeljati. Če si pa hočeš varovati živce in zabraniti izbruh jeze, je najbolje, da prepustiš vse delo ruskemu šoferju, a Bog varuj, da bi ee medtem ozrl tja! Saj ni kar tako videti ogenj pod motorjem ali gledati, kako obdeluje šofer vplinjač s svetilko za pajkovanje ali da vidiš, kako ti ogreva obroče z gorčicami, z bencinom napolnjenimi cunjami — ne da bi zaklel in ga pahnil proč!

Če se pa daš preslepti in začneš po načinu, ki ee ga naučil, pa sploh nišar ne dosežeš. Čeprav vprežeš kak avto v svoj avto, ti bo avto zdrsel kakih 100 metrov naprej, ne da bi ee zavrtela zadnja dva kolesa, ker je olje zmrznilo. Slednjič si moraš le pomagati z ognjem. Pri tem ee časih kak avto vname in zgori, kar pa ruskih šoferjev niti malo ne vznemiri.

Sploh imajo ti poseben dar, da uničijo avtomobile — ali pa jih spet popravijo. Nekoč sem videl, kako so nov avto znamke »Mercedes« brez vode v hladilniku pognali naprej, nakar je šofer, ko je bil motor že lepo gorak, nalil v hladilnik mrzle snežnice pri 0 stopinjah. Vse ogrodge motorja ee je raztreščilo. A šofer je — ne da bi bil le z očmi trenil — sedel v drug avto. A tudi to ee dogajalo: Nekoč, sem se peljal z avtom tipa »Tatra« (8 cilindriki) med Dnepropetrovskim in Kijevom in me je zalotila ploha. Posledica je bila, da ee je motor za 20 cm poglobil, da je bil ventilator za ohlajevanje zraka odlomljen, da je bila plošča na dnu odtrgana, da so bile zlomljene vzmeti — in še vse drugo je bilo narobe — pa sta vse to dva domača šoferja popravila z žico, lesom in vrstico tako, da ee se navzlic grozni, blatni in breztalni cesti čez nekaj 100 km pripeljal na cilj.

Dež, blato, breztalne ceste — to je drugi peklo potnika. Mrz z vsemi svojimi pritlikinami potovanje otežkoči, a dež pa potovanje večkrat onemogoči. Dobra, asfaltirana avtomobilska cesta iz Rovna v Kijev ee je spomnila na daleč okoli spremeni la v močvaro samega asfalta in blata. Zato so drogeve, kole in debla. Pragovniki na asfaltu! Po tem si lahko predstavljamo stanje navadnih podeželskih cest. (Asfaltna cesta ee v Kijevu neha, vse druge ceste so pa kar navadna kolovozna pota, ki držijo časih kar sredi čez njive). Kadar ne dežuje, je že še kako. Avto sicer pada iz ene kotanje v

drugo, pa vendarle napreduje. Ena ura dežja pa spremeni isto cesto v barje. Tedaj le eno pomaga: da daš verige na vsa tiri kolesa in vozariš sem in tja, vrteš ga 90 in 180 stopinj krog in krog in časih zdrčiš po kaki grapi navzdol in večkrat obtišiš v močvari. Ko ee takole kotališ po 16 ur, prevoziš nemara 200 km. In če ee zvečer zvrneš v posteljo, se ti vse vrtil, dvigaš ee in padaš in sanja ee ti o vseh stvarah na svetu, ki ee zibljejo: o ladjah na morju, o vrtljakih, o jezi na kamelah in o tem, da si popil strašno veliko vodke.

Večkrat ee pa ne izmažeš kar takole in obtišiš v močvirju. To ee zlasti takrat zgodi, če je kak del ceste neuporaben in ee hočeš ogniti a tem, da zapelješ na polje, kjer je prav taka vožnja ko po cesti. A če zagaziš v močvaro, ne prideš več ven in obtišiš. Tako ee je meni nekoč pripetilo 20 km pred ciljem, ko ni zaleglo ne odkopavanje ne po-

„Slovenčeva“ športna posvetovalnica

Olimpijski obrednik. Sestavlil ga je Pierre de Coubertin in predvideva v glavnem predpise glede otvarjanja olimpijskih iger in glede proslave zmag. Pri otvoritvi dvignejo olimpijsko zastavo (bela polje s petimi krogi, ki pomenijo pet kontinentov), streljajo s topovi ali možnarji, spustijo globoke, ki zletijo svobodno v svet in zažgejo olimpijski ogenj. Potem se vrši mimohod tekmovalcev in zaprisega, v kateri izjavljajo, da so amaterji in da se bodo viteško borili. Proslava prvih treh zmagovalcev v vsaki panogi pa se vrši s tem, da stopijo tekmovalci na poseben odar, kjer prejmejo lovorjev venec, predstavnik mednarodnega olimpijskega odbora pa jim čestita. Istočasno dvignejo na posebno jamborje državne zastave zmagovalcev, godba pa zaigra državno himno prvega zmagovalca, kar prisotni stoji poslušajo. Obredniški jezik na olimpijadi je francoski. (I. G.)

Ali je bilo letos kar novega v teku na 10 km?

Niš posebnega! Rezultati, o katerih mi poročate, so točni, v Ameriki pa itak nikoli niso imeli kaj prida tekačev na dolge proge. Najuspešnejši na državnem prvenstvu Amerike je bil Cluskey s časom 32:38,2. V Evropi imamo lepo število tekačev, ki so tekli tudi letos pod 31 minut. Najboljši je bil Sved Pettersson (30:19,4), med prvimi petimi pa sta tudi Italijan Beviacqua in Madžar Szilagi. Svetovni rekord je še vedno v posesti Finca Taiste Mäkiä in znaša 29:52,6. O Haeggu dvomim, da bi ga naskočil še letos — da bi ga letos porušil, se mi zdji več kot neverjetno — pač pa mogoče prihodnje leto. (S. T.)

Nadomestilni šport za plavalce. Kaj naj dela plavalec, da bo ostal tudi v času, ko ni več možnosti za kopanje, v formi? Vsak tekmovalac si mora sestaviti nekaj gimnastičnih vaj za gibčnost sklepov in sproščeno mišic. Le-te mora ponavljati vsak dan zjutraj ali zvečer. Neobhodno potrebne so tudi redne dihalne vaje, vendar ne stoji, pač pa v hoji ali pri delu. Priporočljiva je tudi zmerna gojitev vseh športov, ki ne izčrpajo

laganje brun pod kolesa in se je avto bolj in bolj pogrezal. Prenovočanje pa ni nič preveč prijetno, ko si sredi roki komarjev in brendijo nad teboj sovjetski bombniki.

Medtem ko je bilo v začetku naše zasedbe mo- ei potovati le z avtom, pa je zdaj na razpolago precej številno železniško omrežje. Seveda vozijo tod le počasni vlaki, ki prevažajo le vojaške to- vore in vojaške dopustnike. Prvega in drugega razreda na teh vlakih še ni in bi bilo zaradi uši in pegastega legarja tudi nevarno imeti poblazi- njene sedeže v vagonih. Potovanje z vlakom je pa — neglede na omenjene neprijetnosti — priporo- čljivo le tedaj, če se ne mudi, sicer pa zahteva sleherna vožnja z vlakom zaradi velikih daljav na vzhodu in počasnih vlakov jako veliko časa.

Idealno potovalno sredstvo v Ukrajini je — in tudi ostane — letalo. In ee se bo hotela v bodo- nosti Ukrajina gospodarsko obnoviti in okrepiti, se bo lahko zgodilo le z letalom. Vlaki pa bodo vozili samo tovore. (Der Neue Tag).

Športna masaža. Vprašujete, če je potrebna tudi mladim tekmovalcem? Koristna je vsekakor, ker mehča mišice, utrjuje kožo, pospešuje prenav- ljanje in odpravlja utrujenost. Praktičnega pomena je za naše razmere zlasti masaža samega sebe, ki jo izvajamo pred jutranjim ali večernim umiva- njem. Gnetenje utrujenih mišic naj bo obzirno in mehko, drgnjenje pa vselej v smeri proti srcu. Kaj več o masaži boste našli v »Knjigi o športu« str. 63., še več pa v strokovnem delu dr. Fr. Kirchberga »Die Sportmassage«. (K. F.)

Domača telovadba. Upam, da ste bili zado- voljni, ko ste opazili v včerajšnji številki našega lista poglavje, katero ste si želeli. Tudi na Vas sem mislil, ko sem podal nekaj mišljajev za domačo telovadbo in šest temeljnih vaj. Tiste vaje a tež- kiam kamnom pa lahko brez skrbi gojite tudi v bo- doče, samo na to glejte, da ne boste zanemarjali levice. Dviganje kamna je koristno, še bolj pa ave- tujem suvanje v navpično smer, da ga lahko v na- slednjem trenutku spet ujamete. Ne gre samo za moč, pač pa za zlasti za hitrost in te se je treba po- sebej učiti. Često naletimo v športu na ljudi, ki so močni kot medvedje, vendar zaostajajo v uspehih za onimi, ki so navidezno šibkejši in lažji, toda hitrejši. (Z. R.)

Odgovor mlademu lahkoletu. Všeč mi je, da gojite vse panoge tega lepega športa. Ne smete pa si preveč prizadevati, ko ste stari šele 14 in pol leta in potrebujete moči za rast. Marljivo se izpo- polnjujte v tehniki, uspehi pa bodo prišli z leti. Po finskih tabelah bi dobili za Vaše mere tele toč- ke: 100 m v 15 sek (165 točk), tek na 400 m 1:09 (219 točk), tek na 1500 m (291 točk), skok v daljino 4,35 m (220 točk), skok v višino 128,5 cm (267 točk), skok e palico 2,11 m (214 točk). Ostalih mer Vam ne morem spremeniti v točke, ker predvidevajo fin- ske tablice v tekih čez zapreke samo senioreke proge (110 in 400 m), v metih pa tudi samo težko orodje, predvideno za odrasle tekmovalce. Najbolj šibki ste v teku na 100 m (165 točk), najzmogljivejši pa v teku na 1500 m (291 točk). To se pravi, da boste morali posvetiti več treninga hitremu teku na 60 do 100 m. Glede bodočega razvoja pa tole: do 18. leta ee urite za deseteroborec; če boste na- predovali v vseh panogah približno enako, tedaj

Vzhodno bojišče: Sovjetski protiletalski topovi na avtomobilih, ki jih je razbila italijansko letalstvo.

boste ostali pri deseterboju, če pa boste v tej ali oni dosegli kaj izrednega, v drugih pa začetni, tedaj ee bo treba odločiti za specializacijo. (F. S.)

Trening nogometa. Naša posvetovalnica ee Vam zdaj pripranska, ker razpravljamo pogosto o lahki atletiki in plavanju, o nogometu pa le redko- kdaj. Prav nič Vam ne zamerim Vaše ugotovitve, povem Vam pa, da ne gledamo na nogomet »po strani«, pač pa je resnica v tem, da ee nogometaši le redkokdaj oglašajo. Šport je zelo pisano pol- ročje udejstvovanja. O posameznih panogah ima vsak prietaš svojo sodbo in je pripravljen, da ee njegova najlepša in najkoristnejša. Tako mislite Vi o nogometu, plavalč o vodnem športu, smučar o smučanju. Časnikarji upoštevamo različne nagibe prietašev vseh dvajsetih panog športa in skušamo zadovoljiti zdaj one, ki se zanimajo samo za šte- vilke, zdaj druge, ki jim je do bolj zdravega načina življenja ali do branja o važnih dogodkih po šport- nem svetu. Če ne pišemo toliko o nogometu kot nekdanj, je razlog v tem, da upoštevamo vedno večje zanimanje za atletike, vodne in zimeke športe, ki so ee tekom zadnjih deset let med nami zelo raz- mahnili. Toliko v odgovor na Vašo uvodno ugotovi- tev. — Da bi ee razvili v prvostopenjske igralce, je potrebno zelo veliko tehničnega treninga. Izbere- te si družabnika, ki ima resno voljo, in urite ee z njim v vseh podrobnostih ravnanja z žogo: vseh vrst podajanja in sprejemanja žoge najprej z me- ta, potem pa v kretanju. O slovitih igralcih v svetu sem bral, da ima vsak svojo žogo in da ee bavijo z njo po ure in ure. Vse brez gola in vse v odnosu človek-žoga! Le tako je mogoče priti do virtuosnega obvladanja žoge z nogami, z glavo itd. Za izbolj- šanje telesne zmogljivosti pripravljamo gojitev goz- dnih tekov, taktike pa se lahko učite samo pri skup- nem treningu z moštvo. Tehnika je stvar prid- nosti vsakega posameznika, taktična sposobnost je odvisna od nadarjenosti — do uspehov pa boste prišli šele tedaj, če ee Vam bo posrečilo vzbuditi zanimanje za resno delo med vsami člani moštva. (L. P.)

Šport v kratkem

Turnirske nagrade. Zaupnik CONI-ja je do- ločil sledeče nagrade: Turnir A za 1. mesto 400 lir. Za igralce pa nagrado v celoti 300 lir. Za dru- go plasirano moštvo 300 lir, za tretje plasirano moštvo pa 100 lir. Turnir B: Za prvo plasirano moštvo 500 lir, nagrade za igralce znašajo v celoti 300 lir. Za drugo plasirano moštvo 400 lir. Za tretje plasirano moštvo 200 lir in za četrto plasi- rano moštvo 100 lir. Nagrada za najbolj viteško moštvo znaša 200 lir. Nagrada za vsako moštvo, ki bo sedelovalo, bo znašala po 200 lir.

Za ljubljanski nogometni turnir, s katerim bodo nadaljevali v nedeljo 25. t. m. na igrišču Ljubljane, je določila nogometna zveza nasled- nje gg. sodnike: Jerman (Zabjaj: Vič ob 10.30); Dolinar (Dop. tob. tov.: Mladika ob 11.30); Pušenjak (Mladika: Ljubljana ob 13.30); Ma- kovce (Dop. tob. tov.: Zabjaj ob 14.30); Kos Hinko (Mars: Vič ob 16.10).

Nurmi je spregovoril o Haeggu. Čisto raz- zumljivo, da je bil med množico, ki je nedav- no prisostvovala gostovanju švedskih atletov v Helsinkih, tudi Pavle Nurmi. Na svoje oči je hotel videti tekača, o katerem je slišal pri- povedovati, da ga bo vrgel s tekaškega pre- stola. In čisto razumljivo je tudi, da so časniki karji poiskali Nurmi in ga vprašali, kaj mi- sli o Haeggovih rekordih. Nurmi je odgovoril le na kratko in poudaril, da stoji zmage nad rekordi. Haegg je rekorder, ni pa še dokazal, če je tudi borec... Ne bo povsem držalo, kajti Haegg je moral premagati hudo dobre tekače, preden se je povzpel med prve. In ee sedaj zmaga je lahkoto, ni temu kriv Haegg, tem- več tekači, ki ga ne morejo dohajati.

Hrvatska: Nemčija. Za mednarodno nogo- metno tekmo 1. novembra v Stuttgartu je do- ločila hrvatska nogometna zveza naslednje igralce: vrata: Glazer, branilca: Brozović in Dubac (vsi Gradjanski), krila: Pukšec (Concordia), Jazbinšek in Pleše (Gradjanski), napad: Cimermančič, Wölfl (oba Gr.), Kodrnja (Conc.), Antoković, Kokotović (oba Gr.).

Drsalna sezona se bliža. Z Dunaja poročajo, da ima drsalni mojster Karl Schöfer še lepo število prijavljenih učencev. Med prvimi je prispela na Dunaj Norvežanka Gerda Meini, ki bo letos tekmovala. Za njo prideta z Nor- veške še lanska drsalna prvakinja Turida Bjørnstad in njena sestra Gerda.

Zenski plavalni dvboj med Dunajem in Budimpešto so preložili na mesec december.

Športniki, ali že veste...

...da je odobrilo turško zunanje ministr- stvo nogometno turnejo v Nemčiji? Tri tedne bodo ostali turški nogometaši v Nemčiji in po- kazali, kaj znajo. Nastopili bodo na Dunaju, v Berlinu in Monakovem.

...da je znani švedski boksar Olle Tandberg podpisal novo pogodbo. To bo vsekakor lažje iz- vedljivo, zakaj ne gre za organizatorja, ki ga ob- vezuje na pestenje s kakšnim orjakom, temveč za pogodbo s filmsko družbo. V nekem novem filmu naj bi igral Tandberg vlogo znamenitega boksarja.

pravočasno. Danes je že sredi, in z avtom potre- buješ najmanj...«

»Potripi!« je vzdihnila Flora. In si je z roko črta čelo kakor izgubljena. »Pojdem z vlakom!«

»Z vlakom? Toda... in Tvoja Midget?«

»Jo bom pustila tu!«

»In radio?«

»Ga bom pustila tu!«

»In Tvoja kitajčka?«

»Ju bom pustila tu.«

»Za božjo voljo kaj praviš?«

»Da, da! Ti vse pustim. Posodim ti. Daru- jem Ti!«

»Ti si znorela!«

»Ne, draga, ne!... Nobene besede več. In ne misli na zahvalo!« Flora mi je ovila roke okoli vratu. »Vem, na mojem mestu bi Ti storila isto!«

»Toda Flora,« sem ugovarjala, »razumi, da vendar ne morem od Tebe sprejeti takih dragocen- nosti: avtomobila, ki velja štiri in dvajset tisoč lir, radio, ki stane tisoč lir, dva kitajčka, ki veljata deset tisočakov...«

»In Ti razumi,« ee odvrnila Flora, »skoraj uža- ljena, da jaz ne morem potovati po svetu z ra- dijem in kitajčkoma, vlačiti za seboj te nagomi- lane prtljaje in teh dveh zlatkanih živali...«

»Prekinila je, da je pritisnila na srce piščka. »Kar se tiče avtomobila, mi povej, kaj naj z njim med križarjenjem v Baltičkem morju!... Dovolj. No- bene besede več. Vse Ti prepustim.« In Flora me je viharno objela.

»Toda,« sem vztrajala, »prideš po svoje dra- gocenosti.«

Flora mi je zamašila usta z roko.

»Nikoli, nikoli! Saj sem rekla. Ne govori več o tem! Darujem Ti!« In je ponovila s takim po- udarkom, ki me je razorožil. »Vem, da bi na mojem mestu storila isto.«

»Storila isto!« To njeno precejnjevanje mi je laskalo; toda na dnu mojega srca mi je vstajal

dvom: ali bi bila jaz res v takem položaju tako plemenita?

Flora pa je vsa žarela. Rekla bi, da jo je nje- na dareljivost presvetila, kakor z radijem oza- rila z nekim nenavadnim notranjim veseljem.

Veselo je spravljala prtljago, metala križem perilo, obleko, klobuke, ovratnice... vse, kar je Fräulein pred štirimi dnevi s tako skrbjo polo- žila, obesila in zlikala v predale in omare. Vsako toliko časa je z nogavico ali s srjakco ali s stekle- ničko v roki objela mene, poljubila Fräulein ali srčkala plavalosi povešeni glavi Lisbete in Jes- sy... »živiljenje ni drugo kot jazz!«

Ob zori je odšla.

Spremila sem jo na postajo v taksiju. Cutila sem se nekoliko razburjeno in zmedeno. »Kaj naj napravim z avtomobilom? Morala bom najeti ne- koga, ki ga bo vodil...«

»Pa ne, pa ne!« ee rekla Flora, gledala se v zrcale v odprti torbici ter si prav takrat pudrila nos. »Nauči se ga voditi sama. Je zelo lahko. V dvanajstih in pol urah boš dobila patent... Opro- sti... ne pozabi, da je avto prijavljen v Budape- šti; enkrat na leto ga moraš peljati na Ogrsko.«

»Zakaj? Ali ga moram peljati na Ogrsko?«

»Gotovo. Avgusta zapade triptik. Kazen je ze- lo visoka, če ga ne pripelješ pravočasno. In če bi Ti prišlo na misel, da bi ga hotela prodati — izven Ogrske ga ne moreš!... In potem, če govorimo o vozu,« ee pristavila Flora ter osvečila svoje ustnice z veselim rdečim lokom — »skrbi, da bo Midget negovana z vso prizadevnostjo. Ni- koli je ne smeš pustiti zaprskane. Seveda se prah ne sme nikoli brisati s cunjjo temveč otepati z no- jevim peresom.«

»Ah, z nojevim peresom...«

»In bogvarju da bi jo pustila mokro. Vedno jo moraš posušiti z vlažno losovo kožo.«

»Z losovo kožo...«

»Bogvarju pustiti jo mirno na soncu: ogrodge se skrivi in lošč razpoka. Toda še slabše, če osta- ne na mokrem: zarjavi in pokvarijo se pnevmati- ke. Oprosti, kar se tiče pnevmatik...« Flora je odložila rdečilo in vzela plavilo, da popravi nežni lok svojih obrvi. »Pazi in ne diraj s premehkimi gumami, sicer se ti razcefrajo plašči. Velja eden dve sto petdeset lir.«

»Ah, velja dve...«

»Nasprotno pa, če imaš pretrde, počijo in voz se prevrne.«

...Prišli sva na postajo; Flora je odložila pla- vilo in zaprla torbico.

Medtem, ko sva naglo stopali za postreščkom, sem v duhu ponavljala številne njene nauke: »No- jevo pero, losova koža, gume ne premeške, gume ne pretrde; voda napoljena s kisikom.« Dovolj! Mi- slim, da nisem pozabila ničesar.

»In predvsem, ne pozabi baterije. Če pustiš, da zmanjka destilirana voda, se vse ustavi; in če je ponoči, ugasne luč in zdrkneš v jarek.«

»Ah... v jarek...«

Stojiva pred vlakom. Flora me objame.

»Draga, predraga, skrbi za moja oboževana kitajčka! Ne pozabi, da ju ne smeš več kopati ko samo dvakrat na teden! Mlačna voda z zličko Con- dy's Fluid...«

»Ah... Condy's Fluid...«

Flora me je objela in skočila na vlak, da bi poiskala prostor. Prikazala se je pri oknu in po- vzela s svojimi nauki.

Jessy daj zmerom surovo sasekljano meso? Ali ne? Toda ne pozabi, da je Lisbet samo kuha- no meso s trdim jajcem.«

»Trdo kuhana jajca...« sem polglasno pono- vila v odmev. (Okoli mene so ljudje, ki poslušajo in se smejejo.)

»Skrbi, da jima ne bodo zmanjkali zvečer pi- škoti »Spratt!«. Pomni dobro: oni s sasekljanimi jetri.«

»In kje dobim te piščke s sasekljanimi jetri?«

»Ah, zadostuje, da pišeš v Londoni tvrdki Spratt. In Condy's Fluid si naroči iz Pariza od Po- tinala!«

»Ah, od Potina...«

Vrata so zaprla.

Flora se je nagnila ven. »Za kriščevo voljo ne pozabi obrisati nog vsakokrat, ko prideta z dežja domov.«

»Le mirna bodi,« sem zagotavljala, »v dežju ju ne pustim ven!«

»Kako ne?« ee ugovarjala Flora. »Ali ne veš, da morajo na sprehod vsak dan petkrat in naj le- tijo prekle z neba? Ob sedmih zjutraj, ob enaj- stih dopoldne in ob dveh; potem zvečer ob sedmih in desetih.«

Vlak je zapiskal in začel hropeti. Flora mi je metala poljubčke, »In če vidiš, da mršavijo, piši na Kennel Club, Picadilly...«

»Ah... Picadilly...«

Vlak se je premaknil. Flora se je še bolj nagnila.

»In če vidiš, da izgubljajo dlako...«

Toda vlak je že odbrzel.

Ostala sem brez glasu. In ne vem, kaj wo- ram storiti in komu pisati, če kitajčki začno iz- gubljati dlako...«

Vrnila sem se domov; k svojemu življenju, se- daj, kakor pravi Flora, »pestremu, napetemu, vzne- mirljivemu« življenju.

... In res, dnevi teko. Junija smo. Sonce zgo- daj vstaja, tudi jaz vstajam zgodaj, da se naučim voditi voz.

Zgodaj vstaja tudi Fräulein, da pelje na spre- hod kitajčka. Je zdravo, je dobro. Fräulein ugaja zjutraj voditi kitajčka.

Čez dan ju peljem jaz ven. Ob enajstih, ob treh, ob sedmih. Prekinem s pisanjem svojega ro- mana, zanemarjam svoja pisma, pozabljam na svo-

A. Fogazzaro: 20

Palača ob jezeru

Ko se je godba in petje začelo polagoma izgubljati v daljavi in je Strela skoraj z obžalovanjem počasi krenila proti Palači, so vtisi pronicali vedno globlje v dekletovo dušo. Tem občutkom se je pridružila tudi neka beganost, ki ji ni vedela razloga. Večkrat se zgodi, da nas prevzame tesnoba, ki ji ne vemo razloga, ki pa je, kakor se zavemo kasneje, znanilka kakve velike nesreče. Ura v R... je bila devet. Glas se ji je zdel drugačen kakor po navadi. Kako je bilo to mogoče? Pozorno je poslušala. Domislila se je, da je že nekoč prej bila na jezeru prav na tem mestu in prav ob tej uri, da je prav tako poslušala uro in da se ji je prav tako zdel njen glas drugačen kakor po navadi. Kdaj vendar je bilo to?

Večkrat se ji je pripetilo v prejšnjih letih, da so se ji ponovile okoliščine in misli, ne da bi se mogla spomniti, kdaj je to doživela ali videla prvokrat. Pripovedovala je očetu. Ta pa je skomizgnil z rameni in dejal, da se ne splača razmišljati o takih neumnostih. Miss Sarah je odvrnila: »No, in?« Prijateljice so ji zagotavljale, da se njim dogaja isto vsak dan. Pozneje Marina ni o tem nikomur več pripovedovala, pač pa je toliko bolj razmišljala.

Ti trenutni spomini so se nanašali na najbolj vsakdanje stvari. Zato je bila vedno v dvomu, če je šlo za prave spomine ali samo za privide. Nocoj pa ni bilo tako. Naj je še toliko razmišljala, z gotovostjo je morala reči sama sebi, da ob tem času še ni bila nikdar na jezeru. Biti je moral torej le privid.

Ko se je vrnila domov je grof že odšel spat. Nekaj časa se je sprehajala po loži, nato pa je odšla v svoje sobe. Vzela je knjigo, a jo takoj zopet odložila; prišla je za drugo, a tudi to je

vrгла stran. Začela je pisati pismo, a ko je nekaj časa sedela s peresom v roki, je raztrgala list, snela s prsta dva prstana, ju vrгла na zgornji pokrov pisalne mize in odšla h klavirju. Igrala je eno izmed najljubših skladb, odlomek iz »Robert«. Najljubše so ji bile operne skladbe.

Igrala je s tako vnebo in strastnostjo, da nenadoma ni mogla več nadaljevati. Notranji oženj je težil in dušil. Naslonila je glavo na klavir. Zdelo se ji je, da je vroč. Dvignila se je in gledala v prazno. Zdelo se ji je, da pesem ljubezni, ki jo je pravkar igrala, odmeva v zraku. Napolnila ji je dušo in jo prevzela popolnoma vso.

Čez nekaj časa je uprla pogled v tla in zagledala, da se je nekaj svetilkalo ob njenih nogah. Dolgo je gledala na to svetlikajočo se stvar, ne da bi se prav zavedla. Končno se je sklonila in videla, da je eden izmed prstanov, ki ju je prej odvrgla. Poiskala je še drugega. Na mizi ga ni bilo, tudi na tleh ne. Postajala je že nestrpana. Iskala je pod mizo in v presledku med ploščo mize in omarico, ki je bila na njej. Nikjer ga ni mogla najti. Ko je brskala pod omarico, je opazila majhno luknjo v mizini plošči. Vtaknila je vanjo prst in začutila prstan. Ker ni mogla vtakniti v luknjo dveh prstov, ga je skušala izvleči na ta način, da ga je stisnila med prst in les. Zelo se je začudila, ker se ji ni posrečilo dobiti iz luknje. Zdelo se je, kakor da bi se obelili na kak kaveljček. Ko si je na vse načine prizadevala, da bi premagala to oviro, se je nenadoma sprožila neka vzmet. Plošča, na katero je Marina naslanjala roko, se je odmaknila za nekaj centimetrov in prstan je zdrčnil iz luknje. Marina je vsa presenečena odmaknila roko. Nato pa je začela brskati po špranji, kamor je v svoje veliko začudenje lahko vtaknila celo roko in otipala nekaj predmetov.

Vzela je drugega za drugim iz špranje: molitvenik, malo ogledalce s srebrnim okvirjem, žop

svetlo plavih las, zvezanih s preperelo črno svilo in rokavice.

Marina je vsa presenečena ogledovala te predmete drugega za drugim ob svitu sveče. Lasje so bili nenavadno tanki; bili so podobni lasem otroka. Rokavica z enim samim gumbom je bila majhna, ozka in podolgovata. Zdelo se je, kakor da bi bila živa, kakor da bi bil takorekoč duh roke, ki jo je nekoč nosila, še v njej. Čigavi so bili ti predmeti? Zdelo se je, kakor da bi se vsi ti predmeti trudili, da bi ji nekaj povedali, da bi ji klicali: »Razumi vendar!« Ko je že nekaj časa obračala zrealce v rokah, je končno opazila neka znamenja, ki so bila začrtana na njem. Bile so črke in številke, ki jih je zarisala negotova roka. Z velikim trudom se je Marini posrečilo, da je te znake razbrala. Napis se je glasil:

»Jaz — 2. maja 1802.«

Marini se je zazdelo, da je neka daljna in slabotna luč nenadoma zasvetila v njeni duši. 1802! Ali ni takrat živela v Palači nesrečna žena, blazna grofica iz legende? Morda je bila to ona? Rokavica in lasje so bili nekoč njeni.

A kdo jih je skrnil?

Skoraj nagonsko, ne da bi se zavedla kaj dela, je pograbila molitvenik in ga začela prelistavati. Nenadoma je padel iz njega list, popisan z obledelimi črkami. Marina ga je vzela v roke in čitala:

»Da se spomnim.«

»2. maja 1802.«

»Da bi se spomnila v božjem imenu! Čemu bi se če ne zopet rodila? Prosila sem sv. Cecilijo, da bi mi povedala kako ime bom nosila, ko se bom zopet rodila. Ni mi hotela povedati. Naj bo torej tvoje ime kakršno koli, ti ki si našla in prebraš te besede, spoznaj v sebi mojo nesrečno dušo. Preden si se rodila, si tako zelo želela pod imenom Cecilija.«

»Spomni se! Marija Cecilija Varrega di Ca-

molgi, nesrečna žena grofa Emanuela d'Ormengo.«

»Spomni se večera 10. januarja 1707 v Genovi, v hiši Brignole. Spomni se bledega obraza svetniške tete, s. Pelegrina.«

»Spomni se imena Renato, rdeče in modre uniforme, zlatih epolet in vezenin ter bele vrtnice na plesu Doria.«

»Spomni se črnega voza in tiste ženske, ki mi je ljubila, da bo molila zame.«

»Spomni se videnja, ki sem ga imela v tel sobi, dve uri po polnoči, ognjenih besed, ki so zatlestele na steni, pisane v neznanem jeziku, ki pa so mi v tistem trenutku bile tako jasne in so me napolnile s tolažbo. Ne morem napisati tistih besed. Ostal mi je v spominu le njihov pomen. Pomenile so, da se bom zopet rodila, da bom zopet rodila, da bom zopet živela med temi stenami. Tukaj se bom mogla maščevati, tukaj bom ljubila Renata in tudi on me bo ljubil. Bilo je pisano še nekaj, česar pa nisem mogla razbrati. Morda je bilo ime, ki ga bo on tedaj nosil.«

»Rada bi opisala vse svoje življenje, a nimam več toliko moči. Naj zadošča to.«

»Spremeni si ime! Naj se zopet imenujem Cecilija! Naj on ljubi Cecilijo!«

Ta miza je bila last moje matere. Nihče ne pozna njene skrivnosti. V to skrivnišče spravim zrealce, ki ga je mati dobila v Parizu od Cagliostro. Dolgo, dolgo sem se ogledovala v njem. To zrealce ohrani sliko tistega, ki se je zadnji ogledoval v njem. Vrezala sem vanj datum s kamnom, ki ga imam vdelanega v prstanu.«

»To so moji lasje. Jih ne poznaš več? Pomni nekoliko. Čudno, da ti moram govoriti, kakor da bi ti ne bila jaz sama. Kako krasni so moji lasje! Šli bodo pod zemljo, ne da bi jih poljubile ljubše ustnice, ne da bi jih pobožala ljubša roka. Kako lepi so moji lasje, kakor da bi bili zlati! Kmalu bodo šli pod zemljo!

LJUBLJANSKI
KINEMATOGRAF

Delavniki: 15-30, 17-30, Sloga od 14 dalje,
nedelje in prazniki: 10, 13-30, 15-30, 17-30

Film globoke in pretresljive vsebine
Lasciateli vivere - Pustite nas živeti
z ošabnimi igralci: O'Sullivan Maurven,
Bellamy Balph, Henry Fonda in dr.
Vsak dan 3 predstave! Ob 14, 16.50 in 17.40
Koniec predstav ob 19.15
KINO SLOGA - TEL. 27-30

Po svetovnoznane romanu A. J. CRONINA
narejeno krasno filmsko delo:
Zvezde gledajo z neba
Film tudarjev in velemedst!
V gl. vlogi: Michael Redgrave, ne zamudite
KINO MATICA - TEL. 22-41

Napeta in zabavna kriminalna komedija
zmešnjav in zavetijev
Usodni briljanti
V.ERA CARMi - ROBERTO VILLA
KINO UNION - TEL. 22-21

Mali oglasi

Obet

Izkoristite priliko!

Vaše slike za legitimacije
naredimo na željo takoj.
Dijaki in dijakinje 6 leg.
in ena povečava luksuz:
20 ltr. Ob nedeljah atelje
odprt ves dan. Se pripo-
roča KOCMUR Marjan,
fotografija, Društvena 34
— Prešernova št. 9. —

Službe

Dobro:

Samostojno kuharico
za vsa gospodinjstva dela
iščem v mirni dom, Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 5809.

Gospodinjstvo pomočnico

majšajo, ki zna vsaj ne-
koliko kuhati in je vaje-
na vseh hišnih opravil,
sprejme dvočlanska dru-
žina, Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 5810.

Posestva

Parcelo v izmeri 600 m²
v bližini nove cerkve v
Šiški, prodam. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
»Ugodno« št. 5808.

Neparcelirano zemljišče

ugodno za gramozno ja-
mo, ca. 4000 m², ugodno
prodam. Naslov v upra-
vi »Slovenca« pod 5718.

Prodamo

Divji zajec!

Sadjarji! Škode na sad-
nem drevju vas obvaruje
inženir Prezljevo LEPU-
SIN-mazilo. — Ljubljana,
Wolfova ul. 3.

Krmilna pesa

naprodaj pri Gospodarski
zvezi.

Citajte »Slovenca«

O čudežu
Osram žarnice

Del prodigio della Lampada Osram
Attraverso numerose trafie di diamante, il filo di
tungsteno delle lampade OSRAM-D è ridotto, con
la massima uniformità possibile, ad una estrema sot-
tiliezza. 1 kg. di questo filo del diam. di mm. 1/100
potrebbe coprire la distanza Milano-Napoli. Quanto
più uniforme è il diametro del filamento tanto più
esalta e la spirale che con esso si forma e tanto più
alta l'efficienza luminosa.
Perciò si ottiene con le
LAMPAD E OSRAM-D molta luce e poco consumo

Z vlečenjem skozi številne dijaman-
tne odprine stanjšamo žico OSRAM
žarnice kar najbolj enakomerno na
najmanjšo debelino. 1 kg. te žice
bi mogel zvezati Milano z Napo-
lijem. Čim bolj enakomeren
je premer žice tem bolj pra-
vilna je iz nje napravljena
vijačnica in tem večji je sve-
tlobni učinek.

Zato dosežemo z

OSRAM-D ŽARNICO
mnogo svetlobe in majhno porabo

66

V starosti 91 let ji je zrastel zob

Gospa Annuncijata Rossetti iz Chioggie, ki je nedavno obhajala svoj 91. rojstni dan, je pravkar dobila za rojstno slavo novo darilo: zrastel ji je nov zob. Starka, ki si še zmeraj služi kruh kot šivilja, upa, da bo dobila še kak prirastek svojega zobovja, preden bo stara — 100 let.

Od pipe kaplja — in pri tem se premog uničuje

V kopalnice kaplja od pipe. Kaplja že več tednov, tako da tega že nihče več niti ne sliši ne. Instalaterja so že poklicali, pa kar ne utegne priti. Tedaj se domači fant spravi sam na delo. »V šoli smo se učili,« pravi, »da ee zaradi take kaplajoče pipe porabi na leto po nepotrebnem 150 kubičnih metrov vode. Koliko je to denarja! In koliko premoega! Osemdeset kilogramov, ki je zaman uporabljen v strojih pri vodovodnih napravah! In če v 100 stanovanjih takole kaplja od pip, gre na leto 8 ton premoega v nič, kar je polovico vagona.«

Pri kosilu je družina sklenila, da jim ni treba nič več tako močnih žarnic. In oče je izračunal, da prihranek elektrike 25 sveč pri 2000 žarnicah prihrani čez zimo vagon premoega.

Na vse strani lahko prihranimo premoeg. V sobah kurimo malo manj, v kuhinji pazimo, da so lonci dobro pokriti, da ne uhaja po nepotrebnem para v zrak. Kdor bo pravilno varčeval, bo sprevidel, da je toplota povsod: ne le v žarnici, v dvigalu, v plinski svetilki, v tramvaju — toplota je tudi v slehernem listu papirja, v sleherni šipi, v

Zahvala

za mnoge izraze in dokane iskrenega žalovanja ob priliki smrti
pokojnega gospoda

Ivana Lovšina
župnika, prodekana in duhovnega svetnika

Posebno zahvalo izrekam zastopnikom prevzvišenega knezoškofa
Ljubljanskega, kanonikom g. dr. Gregor. Žerjavu in g. Vovku in
Nj. S. knezu Eduardu Windischgraeztu za udeležbo pri pogrebu
ter knežji rodbini Windischgraeztovi za poklonjena venca. Na-
dalje se zahvaljujem častitim gg. duhovnikom iz sosednih far,
zastopnikom civilnih oblasti, posebno g. komisarju dr. Rossinu,
deputaciji železničarjev, učiteljsstvu in šolski mladini in vsem
faranom, ki so v tako častnem številu spremlili svojega župnika
na zadnji poti. Zahvaljujem se tudi za poklonjeno krasno cvetje.
Vsem skupaj in vsakemu posebej najsrčnejša hvala. Bog plačaji!

V Planini, 19. X. 1942. Marija Lovšin in sorodniki

ključu, v buciki, v britvici, v priboru in evinčniku. Tudi za proizvajanje teh reči je potrebna elektrika — torej premoeg. Varčujemo lahko povsod in s tem drug drugemu pomagamo.

Krompir in svetilni plin

Pravijo, da je neki nemški raziskovalec pridelal 20 do 100% več krompirja kot sicer, ker je vplival nanj s svetilnim plinom. Krompir različnih vrst je dal za 24 ur pri temperaturi 18° Celzija v ozračje, ki je bilo prežeto s svetilnim plinom. Nato je ta krompir posadil. Novega krom-

pirja iz teh sadov je bilo več in je bil tudi debelejši in mimo tega je vseboval več vitaminov C. Omenjeni znanstvenik se bavi še s tem, da bi pomnožil pridelek in vsebino krompirja s pomočjo etilena, ki je najučinkovitejša sestavina svetilnega plina, in pa s hormoni za rast.

Električno pridobivanje olja iz skriljavca

Na Švedskem že nekaj časa poskušajo, kako bi se dalo pridobivati olje iz skriljavca po novem načinu. Dosele jo v majhnih preskušnjah pridobili

na ta način 75 kubičnih centimetrov olja iz skriljavca. Zdaj bodo isti način uporabili bolj na debelo, da bi na leto dobili 5000 ton olja. Švedska je zdaj odrezana od uvoza petroleja in bencina, zato hoče ta primanjkljaj nadomestiti z rudninskim oljem iz skriljavca. Na leto bi Švedska potrebovala 30.000 ton tega olja in v ta namen bo treba nalomiti 2400 ton skriljavca na dan. Ni pa vaek skriljavec enako dober. Švedski vsebuje le 5 do 7 odstotkov olja, po nekaterih drugih državah pa po 20 odstotkov. Če se bo obnesel novi električni način Ljungströma, bo Švedska za silo preskrbljena z bencinom.

je prijatelj, površno opravišam svoje dolžnosti. Toda zdravo je iti na sprehod trikrat na dan s kitajski. In potem me zabava. Peches zelo obču-
dujejo. Celo preveč! Toliko ljudi, posebno otroci, se ustavi in ju gleda; vprašujejo, kako jima je ime, odkod sta, zakaj imata črn gobček, zakaj sta brez nosa. In Peches mahljata z repom, se preku-
cujeta, zabava vsakogar. Zvečer ob desetih ju pe-
lje na zrak kuharica. Tudi ona je zadovoljna. No-
či so zvezdgate; zelo dolgo ju ima zunaj. Včasih se vrne šele opolnoči.

Fräulein in jaz sediva v salončku in poslu-
šava radio; ne moreva se v svojem navdušenju
ojunačiti, da bi jo kregali zaradi pozne ure.

IV.

Imam že dvanajsto lekcijo za vožnjo. Upam,
da bom jutri že prejela patent. Danes peljem s
seboj v vozu tudi Peches, ki dremljeta zvita na
blazini za menoj.

Sedim pri volanu ob strani prismuknjene-
ga in razburiljivega instruktora, ubogam kolikor mo-
rem njegovim neštevilnim in nasprotujočim si na-
vodilom.

»Drži trdno za krmilo! Ne pusti ga niti za
časek; stegni roko, pritisni nazaj! Trobilo in spre-
meni smer!«

»Toda? Kako? Vse na en mah?«

»Seveda!«

»Oprostite... kako naj vse to napravim samo
z dvema rokama?«

»Ne razgovarjaj se! Drži krmilo, stegni roko,
menjaj smer in trobilo!«

Maham z desno, tipam z levico predse, dočim
pa učitelj vpije:

»Naprej! Stoj! Naprej! Hitro! Vozi počasi!
Glej zmerom naprej! Pazi odzadaj! Ne obračaj se!
Glej zrealo! Zmenjaj hitrico! Trobilo... Zaviraj!...
Ustavi!... Vozi s tretjo! (menda prestavo) Ohm.
Vozi z drugo!... Daj plin!...«

Potem nepričakovan izbruh:

»Prav!«

Razumela sem ta »prav« kot pohvalo in sem
še bolj pritisnila brzlce. Medget se je vzpela, po-
skočila, prelomila je kol, poskočila je na hodnik,
tam je podrsnila, dočim sem jaz pritisnila vse
pedale kakor pobesnela igralka na orglah.

»Prav!« je vpil učitelj, ki se je vrgl na krmil-
lo, da bi omilil udarec.

Midget je podrsnila po svojih zadnjih kolesih,
opisala velik polkrog, obrnila se, kakor bi mi ho-
tela pogledati v okraz in ugovarjati.

»Tisoč vragov! Rekel sem, »Prav!« je cvilil
učitelj, ki so mu izstopile oči od besnosti. »Ali ni
slišala?«

»Seveda sem,« sem odvrnila razžaljena.

»In zakaj ni ustavila?«

»Saj!... Zdaj smo ustavili!«

In res je motor ugasnil in stali smo nepre-
mično na tramvajskem tiru. Nekaj ljudi se je
ustavilo in gledalo; napravil se je majhen krog,
ki je mene in moj voz opazoval z ne prav laska-
nimi opazkami. Od daleč je stražnik dajal oblastna
znamenja, naj se umaknemo, dočim je za nami
prišel tramvaj, ki je zvonil od onemoglosti.

Pomaknila sem se osramočena s svojega me-
sta ter prepusila krmilo učitelju. Pognal je voz
ritenski in ustavili smo se tik ob hodniku. Drhal
je šla za nami, stražnik se je bližal.

Vprašanja. Zahteva po dokumentih. Spet nova
in zavita vprašanja, kar se tiče mene. Voz je še
na ime Flora in njen naslov je Budimpešta.

In koncem koncev: stražnik me je proglasil
za krivo.

Dočim je pisal podatke o mojem vozu in moje
podatke, je množica zaničljivo razlagala svoje pri-
pombe in se zabavala. Peches sta se zbudili, pri-
kazali sta se pri okencu in slovesno mahljali z

repom, s čimer sta zbudili nove opombe in nov
smeh.

Vrnila sem se polmrtva domov. Čutila sem se
nekoliko razočarano v svojem pestrem, jakem in
vzburljivem življenju.

Na stopnicah sem že slišala radio in sem po-
spešila korak. Celu uro sem bila v zamudi za ko-
silo.

Kosilo ni nared. Fräulein je v postelji, ker jo
zaradi premalo spanja boli glava. Kuharica pa se-
di pri radiju in posluša pesem iz Afrike.

V.

Vreme se je dokončno poslabšalo; dežuje ne-
prenehoma. In kitajčka petkrat na dan peljemo
v dežju na sprehod; petkrat na dan jima moramo
obrisati noge.

Kuharica ima to dolžnost, zaradi tega se do-
gaja, da se ne more jed dati na mizo ob času,
ker ni nikoli nič pripravljenega.

In ko si je Fräulein dovolila plah ugovor v
tej stvari, je kuharica z udejvljivo ostrostjo pripo-
nila, da obrisati noge dvema psoma petkrat —
vsak pes ima štiri noge — znaša štirideset nog,
ki jih mora obrisati. In ali je zato obiskovala
eno leto višjo kuharsko šolo in dobila diploma.

Niž ne pomaga. Da jo je potolažila, je pre-
vzela brisanje nog Fräulein, prav tako priprav-
ljanje surovega sasekljanega mesa in kuhanega
mesa s trdim jajcem.

In jaz ju vodim na sprehod. Ob sedmih, ob
enajstih, ob treh, ob sedmih in ob desetih.

Vendar kljub temu vztraja naša kuharica —
na njo vplivajo dež, glasba in psi — in hoče oditi.
Zatrjuje razaljšavo, naj vemo, da ima rajši hišo,
kjer je manj zmede in nemira.

Zopna kuharica ima prav. Pri meni doma
ni več ne urnika, ne pravila, ne miru in ne re-
da. Florini darovi vladajo nad menoj; sužnja sem
kitajčkov, obsedena sem po Jacksonu, sem pod

nepremagljivo móro Midgete, ki me je primorala,
da potujem tekem enega meseca na Ogrsko...

Misel na to potovanje me duši!

In glej, v možganih mi je zalebdel Florin sta-
vek: stavek, v katerem se mi zdi, da razumem
samo skriti pomen:

»Na mojem mestu... bi to storila tudi ti!«

— — — — —

Bežim, da se zaprem v svojo delovno sobico.
Z glavo med rokami premišljam imena svojih
znank.

Nina?... Silvana?... Clara?...
Poglejmo! Ali ni koga, zoper katerega gojim
majhno jezičje? Katera prijateljica je zaničljivo
govorila o mojih knjigah?

Bice, morda... ali Ivana...
Toda ne... In potem, mora biti nekdo, ki
živi dovolj daleč...
Pavlina Scheuber!... Pa sem jo našla! Da,
Pavlina!

Uboga dragica! Skoraj, skoraj mi očita vest...
Toda ne vidim drugega izhoda.

Naj vrag pocitra vse očitke!... Prijela sem
za pero:

»Predraga!

Golovo boš presenečena, da po tako dolgem
molku prihajam k Tebi s tem svojim pisanjem.
Vedi, da spomin nate ni nikoli zbledel v mo-
jem srcu; nikoli nisem pozabila plemenitega pova-
bila, ki si ga napravila pred štirimi leti.

»Pridi!« si rekla takrat, »pridi kadar Ti dra-
go obiskat me v mojo majhno vilo ob tunskem je-
zeru...«

In zdaj je prišel čas. Grem že koj, da Te
objamem.

Seveda pripeljem s seboj — — — — —

— — — — — Koliko veselih uric bova preživeli!